ԺԱ. ՏԱՐԻ 3167 (Ն. Տ.) 10 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1894 — 29 ՕԳՈՍՏՈՍ 1894 — 9 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1312 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆԷ ԴՈՒՄԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժողովրդական 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր գրագրութիւնով Տարեկան Օսմ. ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծանրագրութիւնով Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակներ կամ այլ գրութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՍԱՂԻՄԱԿԱՆ ՅՈՒԹԵՐ *)

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՍՆՆ ՈՒ ՄԱՆԳԱՐԱՆԸ

Վերոյիշեալ ազգագրական դարանները կարգ կարգ բաժնուած են, եւ հնութեանց թանգարանները կը յիշեցնեն։

Առաջինդարանը կը գտնուին կերպուրի զանազան տեսակ սմաններ, սկահակներ, չինական գոնաւոր ծաղիկներով յախճապակեայ անօթներ, պնակներ, սուրճի գաւաթներ, որոնք անյիշատակ դարերու գործեր են, ինչպէս եւ բիւրեղեայ ոսկեզօծ բաժակամաններ ու թէյի գաւաթներ։

Երկրորդ դարակին մէջ տեսայ խեցեղէններ՝ մանր, թանձր, փոքր, խոր, սպիտակ՝ մեծ փոքր, թուով 54 հատ, որոնք Հնդկաց Ովկիանոսէն բերուած են, ինչպէս նաեւ թխագոյն, մաշկագոյն, նարնջագոյն, խորտուբորդ եւ արմատաձեւ խեցիներ։ այս դարակին մէջ է՝ Պէնկալցի երիտասարդաց տոլը, Զինաց հողաթափներ, կաշիով կարուած ու վրան փուլերով բանուած եւ այլ տեսակ ոտնամաններ, կռապաշտ ապաստարաց ուժառայից համար հագնելու յատկացեալ նալեներ։

Երրորդ դարակը կը գտնուին ծառի արմատի նման քարացեալ խեցիներ, ծովաբոյսներ՝ Հնդկաց Ովկիանոսէն բերուած և շերտ շերտ բաժնուած, ինչպէս եւ մանրագոտներ ու զոյգ մը լոշտակներ (1)՝ որ լոշտակներու հրաշակերտն էր, կրնամ ըսել, և մինչեւ իրարիզ Ցկ—ոյի մէջ քանի մը ամիս առաջ փայլուն արձագանգ գտան։

Հնդկաց ընկոյզ մը, որու ծառը ճիշդ արմաւենիի նման կ'ըլլայ, և ասոր նման օգտակար։ Կարմիր ծովէն հանուած ջրային բոյսեր. զոյգ մը չինական հովհար, ծաղիկնկար քարակերտ կաղամար, զոյգ աչտանակ մը, տատասի նման ճերմակ, ծիրանեգոյն, փայլուն, մեծ ու միջակ ուռը հատ ալուսեակ. քարակոփ ծաղկաման մը, կլորակ դեղին տուփ մը խուփով մէկտեղ։ Նոյնը՝ փոքր տեսակը։ Մարմարիոնէ արձան մը։

Չորրորդ դարակ.—Լիրանոս լեռնէն բերուած քարեր, բաժոյներ, քարացեալ ձուկեր. Համարձման լեռնէն հաւաքուած հնութիւններ, քարացեալ կոճղեր, յախճապակեայ նահապետական խոշոր լամպ մը։ Ս. Տեղեայ այլ և այլ կղզիներէն գտնուած ուրիշ կարգ մը հնութիւններ։

Հինգերորդ դարակ.—Մարմարեայ արձանի գլուխ մը, վայրի սպիտակ այծ մը, փայտէ փորուած տապանակ, ձկան ոսկրագոյ խոշոր փուչեր, քարացեալ փղոսկր, Հնդկաց Ովկիանոսէն եկած քարացեալ ձուկ մը, փղի գլուխ մը՝ որ Պիրմանիոյ Թագաւորին պաշտած փղին է, կ'ըսուի, Պիրմանական այլ և այլ կուռքեր, անոնց քուրմերուն պետին կերակուր հաւաքելու համար հնչուն ազդարար գործին, պղնձեայ աչտանակներ, փղոսկրեայ նրբաչէն արկղիկ մը, տեսակ տեսակ փոքրիկ մեծ կուռքեր, եղնիկի ու եզանց տարօրինակ եղջիւրներ, հնգկայ ընկոյզ, սուրճի պտուղը, մանանայ՝ որ շիշերու մէջ դրուած է։

Ասոնցմէ զատ նոյն դարակին մէջ կը գտնուին պղնձեայ ձայնաւոր գործիներ՝ որոնք հին ժամանակը ի գործ կ'ածուէին, Պիրմանիներու փոքրիկ նըւագարան մը՝ որ զարնուելով Պիրմանական եղանակներ կը հնչեցուցնէ, Պիրմանիներու գրիչներ՝ որոյմով տերևի (2) վրայ կը գրուի, երկաթեայ զանազան կարիլ գործիներ, սանտր Պրմայ, օղեր, ապարանջաններ, մարմարեայ փառաւոր արձան մը, մեծ ու փոքր հին կոշնակներ, Պիրմանիստանի Հայ աւագանիի մը (3) արեւանկարը՝ իր տղային հետ մէկտեղ քաշուած։

Վեցերորդ դարակին մէջ զետեղուած են մեծ ու փոքր խաչեր, որոնք ընդհանրապէս Երուսաղեմէն գտնուած են, պղնձէ հին փուչէ պակ, պղնձաձոյլ առիւծ մը, Եգիպտական հողէ չաստուածներ, Եգիպտական ու Հնդկական հին կուռքեր, պղնձեղէններ, որոնք հնութիւն կը կազմուին, և որոց վրայ անընթեռնելի արձանագրութիւններ կը գտնուին։

Կայ նաեւ արծաթակուռ խաչ մը՝ որ երբ բացուի, կը կրկնուի խաչը, և կըլլայ երկու. պղնձէ հնութիւններ ու խաչեր, նաեւ զմուսեալ կենդանիներ՝ երկայնառունգն ձուկ մը, որ Մատրասու ծովէն և Հնդկաց Ովկիանոսէն միայն կելնէ, կատուաչափ օձաձկան մուկն որ ի Հնդիկս կը գտնուի, Հնդկական զոյգ մը մուկեր՝ որ խիստ արագաշարժ են, կըսուի. ոսկեթել բանուած քսակ, Հնդկաստանի երկու հատ համփիչ, մեծ ու փոքր, այլազան թրուշուններ, որոնք նոյնպէս զմուսուած են, և որոց մէջ նշանաւորներն են սագը և ջէյր կոչուած թռչունը (4), ահագին խեցգետին մը, բերանը արծաթեայ հոտաւետ ջրման, Եգիպտոսի մումիայի գլուխ մը, ծիծեռնակի բոյն մը՝ ծիծեռնակը մէջը նստած, փղոսկրեայ զոյգ մը օձ, չինական ծաղկեկար արկղիկ մը, վրան բանուած կըր տուփ մը, փղոսկրեայ նաւ մը՝ Զինացւոյ թագաւորին նաւին ձեւով խիստ նրբին քանդակուած, ապակիի ձեւ նիւթ մը՝ վրան Ս. Երուսաղեմի նկատմամբ ոտանաւոր գովասան գրուած, փղոսկրեայ գեղակերտ խաչ մը, Մատրասէն եկած՝ գըլխանոցաձեւ կարմրագոյն հիւսուած խոտէ սափոր, մոմագործ մեռաքսեայ շալ։

Եօթներորդ դարակ.—Ճավայէն զանազան տեսակ փոքր ու մեծ սուրեր, ոսկրէ միակտուր և օձագլուխ երկու գաւազան՝ մին սպիտակ և միւսը սեւ, երկու կտոր նախապատմական զրահներ։

Ութերորդ դարակ.—Վրան գոյնզգոյն ուլունքով բանուած գինիի գաւաթ, կոմիրը փղոսկրեայ վեց դպալ, ոսկեզօծ պատառաքաղ մը, փղոսկրէ անուշի դպալ մը, երկու փոքրիկ տուփեր, Պրմանն կայսրութեան մէջ գտնուած հինգ տեսակ հանքերէն նմոյշներ, կանանց համար գլխոյ արծաթեայ զարդեր, զոյս Վանայ կողմերը կը գործածեն, արծաթեայ մեծ գօտի մը, քաղցրաւենի դնելու չինական անօթ մը։

Իններորդ դարակ.—Մանեկայի կուռք չինուած և արծաթէ շրջանակի մէջ առնուած խիստ նրբագործ զարդեր, վրան մարգարիտ և բերուզէ քարերով զարդարուած երկու մատանի, հին վարպետներու ձեռագործ արծաթեայ սկահակ մը, արծաթեայ թելագործ ուրիշ սկահակներ, Ռանկունէն նուիրուած նշանաւոր յակինթի մը, եղեգնաքարէ ոսկի մատանի մը, սաթէ սկահակ մը՝ շրջիրը արծաթեայ և ոսկեջուր։

Տասներորդ դարակ.—Հնագոյն եւ բիւրեղեայ մեծ կանթեղ մը, որ Ս. Յակոբայ վանուց հնութեանց մէջէն գտնուած է, որուն համար ունինք աւանդաբար գիտեն թէ՝ շուրջ 12 տարիներէ ի վեր Ցնացած կանթեղ մէ, ուընգեղջիւրի կոտոշէ շինուած հինաւուրց ըմպանակ մը՝ վրան արծաթաձուռկ գծերով նկարուն Պիրմանիայի Հայու մը պատկերը, ուրարի լսնուութեամբ պիրմանական թղթերու ծրար մը, Հնդկաստանի երկրագործական մեքենայից և իրեղինաց մանրանկարներու հարուստ հաւաքածոյ մը։

Մեռասաներորդ դարակ.—Շղթայակիր Գրիգոր Պատրիարքին ձեռաց խաչը, Ղոմպէի Ս. Պողոս-Պետրոս եկեղեցիէն և Սուրաթի եկեղեցիներէն (5) բերուած սրբազան անօթներ և իրեղէններ, ու փիղի ակռայներ, որոյմէ միայն համար՝ 80 տարիներ առաջ, Ս. Եսայի Պատրիարքին 9 անգղիական ոսկի տուած են, բայց չէ վաճառած։

Վերջին դարակին մէջ զետեղուած են Հնդկաստանի և Պարսկաստանի Սաղիմական վերջին նուիրակին զերդաձեւ կորգանները, դիւանակները, որք են՝ կոտան մը, կուռքերու պատերի դարանին ոսկեզօծ փեղկը, և զանազան կարգի կուռքեր, Հնդկաց լեզուով, Պրմաց լեզուով Աստուածաշունչներ, Պարսկաստանի Նկարագարդ և փորագրեալ ափսէներ, հնութիւններ, Բեյ զեհեմցի կանանց գլուխները յարդարող արդուզարդերուն պէս՝ գիրիներ, Նոր-Զուղայեցի Հայ պարոնին և խաթունին հին տարազները և խրձիկի վրայ շինուած սեղական տարազներ, որոնք 200 տարուան պատկերէ մը առնուած են։

Արմ. Անուշեան ատոնցմէ զատ, իւր նուիրականութեան շրջանին մէջ բաւական հետաքրքրութիւններ կատարած, հանգանակած և հաւաքած է Հնդկաստանի և Պարսկաստանի աշուղներու լաւագոյն երգերը, տեղերուածները, տեղական բարերէ առնուած պատկերներ, հանելուկներ, առածներ և հեքիաթներ, որոնք եթէ հրատարակուին, մեծ պակաս մը կը լրացնեն, և Ս. Սաղիմայ վանքն իւր ծառայութեանց թիւն կ'աւելցնէ։

Առիթն է ըսելու որ Ս. Երուսաղիմայ միաբանութիւնը գիտէ և կը գնահատէ հնութեանց յարգը և մեծ խնամով կը պահէ զայնս՝ օրինաւոր և կարգաւորեալ դարանիներու մէջ։

Ա. Ե. ԱՇԻԱՆԱՆՑ

ՊՏՈՒՅՏՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Անուամ ընթերցողներս այսքան ժամանակ չդրեցանքին մէջ ապասիսնուն համար չի ձանձրացան։ Բայերլ Քիւ Կարտնս (Royal Keue Gardens) երթալու համար մէկէ աւելի ճամբաներ կան, թէ Թէմզիի վրայով և թէ ցամաքէն հանրակառքերով որք մինչեւ մեծ պարտէզին մուտքի դուռը կառաջնորդեն։ Բայց ժամանակի խնայողութեան համար էր որ ջոգին ընտրեցինք մեզ ընկեր։

Այսօր օրաստոսի արձակուրդը ըլլալով, զբօսաշրջիկներ առ հասարակ խըճողուած կըլլան ամեն դասակարգի ներկայացուցիչներով։ Տակաւին Թիւի կամուրջը շանցած որ կէս մղոնի չափ հեռու է նոյնանուն պարտէզէն, կը նշմարենք հոծ բազմութիւն մը որ մանրավաճառներու չուրջը բոլորած հաճելի ժամանակ մը անցընելու ամեն արամագրութիւն ունի։

Մուտքի կամարի տակն ենք, բայց կերեւի թէ առանց ուղեցոյցի անկարելի պիտի ըլլայ գիտնալ թէ ո՛ր վայրերն աւելի արժան է այցելելու։ Դան ձախ կողմը մաքուր հագած տղաներ պարտէզէն գեղեցիկ ներկուած քարէաները կը ծախեն, մէկ հատ ալ մենք կառնունք և կը փութանք, տակաւին բազմութիւնը անտանելի չի դարձած, մեր նպատակին հասնելու։

Երկու խօսք տարածութեան և դիրքի մասին աւելորդ չըլլայ թերեւս։ Երկայն քառակուսի ձեւն ունի այս պարտէզը որուն մէկ կողմը ամբողջ երկայնութեամբ Թէմզի գետոյ ջերուն խարսիի դարձած է, իսկ հակառակ կողմը «Բիչմընտ-Բոսոյը պարոսի պէս զուգահեռական սահման մը կը գծէ։ Երկու հարիւր յիսուն արտավարի չափ է տարածութիւնը։

Առաջին մասը որ մեր դէմ կելնէ, սուսանոզոյ պարտէզն է ուր այցելուներ, միայն մասնաւոր արտօնութեամբ կընդունուին և քան որում մենք ալ մուցած էինք ուսանողի տոմսակիս առնել դրսէն դիտելով կը շատանանք։

Հոս, ճիշդ մեր դիմաց, պարտէզին համանուն պալատները կան, կիցը շատ գեղեցիկ դաշտ-անտառով մը։ Սա ալ երկար ժամանակ չի կրնար զվեզ հրապուրել, քանզի միայն հեռուէն կրնանք դիտել։ Հիմա ընդարձակ տարածութիւնը ազատ է և բաց՝ այցելողաց առջեւ։ Նախ կը մտնենք ծաղկաստաններու մէջ, զի պէտք չէ մոռնալ որ պարտէզը երկու մասի բաժնուած է, բուրաստան և ծառաստան, առաջինը աւելի անձուկ է տարածութեան կողմէ բայց ոչ գեղեցկութեան։

Բուրաստանը իւր տարածութեան մէջ պարփակած է գրեթէ այդ ցեղի վերաբերող ամեն տեսակ վարդի և ընտանի ներկայացուցիչներ. գոյներու այսքան աննկարագրելի զանազանութիւն և առաւստեան ցողէն վերջ արտաղրուած այսքան բոյր դրախտավայր մը կը դարձնեն ամբողջ տարածութիւնը և զգլխիչ ազդեցութիւն մը կը թողուն այցելուին վրայ։ Անկարելի է պահ մը կանգ չառնուլ և արուեստի ու բնութեան այսքան փափուկ և չքեղ արտադրութեանց վրայ չի հիանալ։

Ամեն նրբանց իւր յատուկ անունն ունի և հողերու բաժանումներու մէջ ի գործ դրուած երկրաչափական նրբութիւններ անկարելի է անտես առնել։ Բոլորակ, քառակուսի, ձուաձեւ, ամենն ալ ծաղկանոցի հրապոյրը աւելցնելու կը ծառայեն։

Ծաղկունք որ Անգլիոյ խիստ կլիմայէն չեն ախորժիր, ապակեայ փռաւոր շէնքերու մէջ հիւրասիրուած են, կրնանք հոս ալ մտնել, բայց վախնամ որ որչափ ալ բուսաբանութիւն ուսումնասիրած ըլլանք, չի պիտի կրնանք գտնել անուններ այն ամեն ծաղկանց որ աշխարհիս ամեն կողմերէ հաւաքուած են, բայց երկու վայրկեան կանգ կ'առնունք, միայն այցեցած ըլլալու համար։ Հասարակածի բոյսերու սենեակն ալ կը մտնենք. հոս ալ ջերմութենէն գոյացած գոլորշին հաճելի ըլլալէ շատ հեռու է. մինչեւիկայ սաչակ յիշեմ որ այս օրերս ջնուցանելու համար աւելի կատարեալ գործեալ դիւրութիւններ ձեռք բերելու նպատակով վարչութեան տրամագրութեան տակ դրուած է 12,000 անգլ. ոսկի և «՚ի գիտէ դեռ քանի՛ միլիոններ պէտք է ծախսուին մինչեւ որ մարդուն օրէ օր զարգացող գեղեցկին ճաշակը յագուրդ գտնայ։

«Արմաւենեաց տունն» ը հետաքրքրութեան արժանի է և արդէն մեզմէ ճարպիկներ աւելի կանուխ հոն հասած են։ Արաբիոյ անապատին այս նաղելի ներկայացուցիչները արուեստական ջերմութենէ ալ հաւասարապէս կախարդին, կերեւի, բայց հոս ա՛յ ճամբորդին անօթութիւնը կրնան յագեցնել և ոչ ալ իրենց լայն թեւերով այցելուն արեւին կղզէ ճառագայթներէն պաշտպանել։ Ասոնցմէ ոմանք մինչեւ 30 ոտք կը բարձրանան և գագաթները չոչելու համար երկրորդ մագլցին անհրաժեշտ է։ Ուրիշներու ալ ամեն բան տեսնելու առիթ տալու մարդասիրութեամբ դուռ կելենք։

Դէմերիս ելլող առաջին պարտէզը քարի ու ժայռի կտորներով լեցուն է, վարդենիներն իրենց կիսաբաց կոկոններով Մայիսի պատանը կը ներկայացնեն մեր աչաց. կերեւի թէ վարդի այս մասնաւոր տեսակն ալ միայն ժայռի հատորներու անհրաժեշտ բաներեկան է։ Մեր ուղղաբոյտ ճամբուն վրայ կոնաձեւ աւազան մը կուպայ ափին վրայ աճող դալար խոտերու և ծաղկանց հոյլերու հետ մրցիլ իւր կապոյտ ցոլքերը ամեն կողմ սփռելով։

Ծառաստաններու մէջ ենք հիմա։ Դիպուածաբար ամենէն առաջ մեզ ծանօթ և մեր երկրին յատուկ թրքական կաղնիներու բաժնին մէջ կը մտնենք և բնականաբար կը յիշենք այն վէտ ծառերը որք Քէշհաղհանէի ափը կամ Վսափոի անուշ ջրոց աղբերակուն կը հովանաւորեն օգոստոսի տօթակէզ արեւէն։

Ամբողջ ժամ մը ման կուգանք այս երկնարերձ դարաց մէջ, աջ ու ձախ կողմ մայրիներու, կաղամախիներու, շոճիներու և կնձիներու բաժնեան մը մէջէ կանցնինք։ Դեղեցկութիւնն այնքան մին քան զմիւսն զերազանց է որ չենք կարող մի առ մի գնահատել։

Հեռուն ծառերէն շատ վեր բարձրացած Հնդկական մեհեանի մը աշտարակը կայ. կը նշմարենք նաև «Արեղական աշտարակ»ը։ Դանի յատակնանք կարծես այնքան կը հեռանանք ծայրը հասնելէ, նոր նոր բուսական հրաշակերտներ, շաքանակենիներ վայրի և ընտանի, եղեւիներ, թթենիներ, մեխակ և կարգ մը ընտիր ծառեր որոց հայրենիքը գտնալու համար երկար յոգնութեան պէտք կայ։

Պաղատու ծառերու ճոխ հաւաքածոյ մը կայ բարեբաղդաբար. այս ծառերէն շատեր մեր երկրին մէջ աւելի ադնիւ ներկայացուցիչներ ունին, բայց պտղոյ մասին չեմ կարծեր որ կարենան այս խնամեալներուն հաւասարիլ։

Նարնջենիներու ջեռանոցը կը մտնենք։ Նոյն թփին վրայ նորաբողբոջ, քաղցրաբոյր ծաղիկին և հասուն քաղցրահամ նարինջին ի յայտ գալը տարակոյս չկայ որ շատ մը հետաքրքիրներ կը հաւաքէ. լիմոնի և կիտրոնի տեսակներն ալ գանազան են, ոչ շատ հեռու գալարուն որթատունկն իւր գինիի պէս կարմիր ողկոյզներով բերնի ջրեր կը հոսեցնէ և եթէ մինչեւ իսկ սակարկելու արտօնութիւն ըլլար չեմ կարծեր որ հասարակ մահկանացուաց քակներ պիտի ներէին այդքան շռայլութիւն։

Ծառաստանին արտաքին մասը քանի մը կանգուն գրեթէ չուրջնակի անխնամ անտառի մը կերպարանք զգեցած է. հոս խոտեր, փուչեր և տատասկներ զիրար գրկած և բաղդներով ծածկուած շատ կը նմանին անտառի մը զոր տակաւին մարդու ոտք ծեծած չէ և որ թռչուններէ զատ ուրիշ կենդանեաց իսկ անմատչելի և անբընակելի կերպարանք մ'ունի։

Շատեր հոս կ'անցընեն ամբողջ օրն այլ և այլ մասերն ուսումնասիրելով. բայց մենք անգամ մը եւս Թէմզի եզերքը քիրելով ետ կը դառնանք՝ պարտէզին բոլորակ չըրջանն ըրած ըլլալու գոհունակութեամբ։

Լոնտոն ԱՐՄԵՆԱԿ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (86)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԲՈՐԴ

ԷԿԻՑԵԼԷԹԻ ՀՈՐԸ

Անոր աչքերէն, որք արցունքով լեցուեցան հակառակ իր ջանքերուն, անոր դէմքէն որ կծկուեցաւ, Ֆիլիբ գուշակեց կծու ցաւը զոր անիկա ի զուր կը ջանար ծածկել չորութեան ու տժգոյնութեան արտաքին երեւոյթին տակ։

—Հա՛յր, հա՛յր, ըսաւ, բազուկներն երկարելով ուժգնութեամբ այն մարդուն զոր նախատած էր։

Բայց Պարթոլի պատասխան չտուաւ այդ սրտաձգման։

Կրկնեց, մէյտ մեղմ ձայնով.

—Կրնաս վազը մեկնիլ... պիտի կարգուիմ երբ դուն ներկայ չգտնուիս իմ երջանկութեանս... պիտի թունաւորես այդ օրն որ կրնար այնքան բարեբաստիկ ըլլալ և որուն վրայ սակայնով կը մտածեմ, վասնզի մեծ երջանկութիւններն իրենց հակահարուած մեծ դժբախտութիւններ կը բերեն... և կատարեալ երջանկութիւն չի կայ... Դուն ինքդ կ'ապացուցանես սիրկա... Զէի սպասեր սակայն որ դուն լացունէիր գիս... և այս աւելի դառն է ինձի... Մնաս բարով...

—Հայր, չպիտի մեկնիմ, գէթ հիմա, ձեր ամուսնութիւնը պիտի սպասեմ... կ'ուզեմ ներկայ գտնուիլ ձեր երջանկութեանը... չեմ ուզեր այն օրը ցաւի պատճառ ըլլալ ձեզի։

—Ուզածդ ըրէ... վար չեմ դներ քեզի... Նորէն կ'ըսեմ, ազատ ես և ա՛լ չը պիտի պնդեմ...

Եւ բաժնուեցան իրարմէ տխրութեամբ։

Ե.

ԽՍԻԱՐԻՆ ՄԷՋ

Էկիցելէթի հանքն հիմակ ունէր ամեն սարուած և ածխանութեան ամեն աշխատութիւնները սկսած էին քանի մը շաբաթներէ ի վեր։ Հորերուն մէջ կ'աշխատէին մօտ երեք հարիւր բանուորներ, սովորական եղանակով բաժնուած, իրենց մասնաւոր պետերովը, գլխաւորաներ ու ցորեկուան համար գան գան։ Աշխատութիւնները կիրակի միայն կը դադրէին։ Շաբթէ շաբաթ ցորեկուան գործաւորները գիշերուանցներուն տեղ կ'անցնէին և փոխադարձաբար։ Դասակներ կազմակերպուած էին և կը բանէին փոխ-վարպետներու տնօրէնութեան տակ։

Էկիցելէթ շատ վտանգաւոր հանքի հանրաւ ունէր. կախիւլի պայթումներէ առաջ եկած երկու արկածներ, բարեբախտաբար, հրաշալի դիպուածով մը, զոհեր չէին ըրած, երեսուն տարի առաջ, մէկը 1865ին և միւսը 1873ին։

Պարթոլի իր Ամերիկա ընակութենէն խորին փորձառութիւն բերած էր հետը։

Մեծահարուստ ըլլալով կրնար անգործ ապրիլ և ծախսել իր ահագին եկամուտները։

Բայց չէր ուզած, չէ թէ հասոյթները շատցունելու պէտքէն մղուած, վասն զի անհոգիւ կը ծախսէր՝ կը բաւէ որ իր ծախսերը դիտասիրական նպատակ մը ունենային։

Էկիցելէթի մէջ հաղորդակցութիւններ հաստատած էր լոյսի հետ և նոյն իսկ այս մասին գերազանցելով օրինական կանոններուն դրած պարտաւորութիւնները, եւ ի նկատ առնելով հանրին համբաւը ուր սոսկալի կախիւլն արդէն աւերներ գործած էր, երեք հոր բանալ տուած էր, մեքենայից շէնքերէն դուրս։

Օդաւորումը տեղի կունենար ամենանոր դրութեամբ, ահագին զօրութեամբ մեքենաներու միջոցով, որոնց խորշիւնը, կայծակին յարատեւ գոռումին հանգունակ, կը լսուէր մինչեւ Բրատ գիւղէն և Քասթէլպուրի դղեակէն։

Ամեն բանի մէջ, շահագործման դիւրութիւններուն վրայ մտածելէ առաջ, իր մեծ ու միակ մտածումն եղած էր զերծ մնալ բազմաթիւ վտանգներէն որոց ենթակայ էին բանուորներն ամեն օր. հրդեհ, կախիւլի պայթում, յանկարծական փլուզումներ, սղղումներ որք մեծամեծ աւերներ կը գործեն։ Ուշ գրած էր որ գործաւորները անկախ ըլլան մէկզմէկէ և կարելի եղածին չափ քիչ միջոցի մէջ հիմնած էր անոնց ամեն մէկը, հսկողութիւնը դիւրացնելու համար։

Գործաւորները գիտէին բոլոր ասն ք՝ կը պաշտէին Պարթոլին։

Եւ որովհետեւ սա գրեթէ ամեն օր հանք կ'իջնէր, որովհետեւ շատ անգամ կը տեսնէին անոր պողոտիլը սրահներուն մէջ լապտեր ի ձեռին, իրենցմէ մէկուն նման, անձամբ ստուգելով, ամեն բան տեսնել ուզելով ամենէն կարեւորէն ամենէն անկարեւոր մանրամասնութիւնները, բայարձակ վստահութիւն ունէին անոր վրայ։

Ժողովրդային մարդ եղած էր անոնց մէջ։

Եւ ընտանեաբար՝ Ալբերտաք անուանած էին զայն՝ իր անդադար պտոյտներուն համար գետնուղիներուն մէջ, այն խաւարին մէջ ուր կանցնէր իրենց կնոջոր։

Երբ ժան այդ երկիրն հասած էր Էկիցելէթը գտնելու համար, անմիջապէս իր յաջութեան և անձնուրութեան չափը յայտնուցած էր բանուորներուն։

Երկար առնէ ի վեր չշահագործուած կամ միայն մէկ քանի տմէ ի վեր գործածուած հանքերը ընդհանրապէս վտանգաւոր կ'ըլլան։

Որովհետեւ հովահարութեան սարսուածներն ալ չեին բաներ, հսկողութիւն ի գործ չէր դրուեր, կրնար ըլլալ որ կոխիրն, հանքագործներու այս աշարկու թշնամին, հաւաքուի հոն և ուրիշ մը պատրաստ առաջին անգամ իջնողներուն ու զինք ծեծողներուն համար։

Գործաւորներ ներկայացան։ Ֆիլիբ ինքն ալ կ'ուզէր հօրը տեղն անցնիլ։ Ներուսին Քոֆմանն ալ պնդեց որ ինք իջնայ այդ վտանգաւոր տեղը։

Բայց վտանգն ահաւոր էր. մահը կըրնար սպառել յանդուգն մարդն որ պիտի արշաւարէր ճիւռոն իր քարայրներուն մէջ. և Պարթոլի մերժեց։

Ինք մնաս հանքին մէջ։

Որովհետեւ հանման մեքենաներն ալ չէին բաներ, ելնարաններէն վար իջաւ։

Վարը, թաւալեցաւ մորթէ ծածկոյթի մը վրայ, երեսը դիմակով պատսպանեց, կնքուելով մը ծածկեց գլուխն և այսպէս պարուցաւ լքուած գետնուղիներուն մէջ, գետնին վրայ սողսկելով, որպէսզի կարելի եղածին չափ շնչելի օդի խաւին մէջ գտնուի և զերծ մնայ կախիւլն որ օդէն աւելի թեթեւ, գետնուղիներուն գագաթը կը գիրուի։ Զեռքն ունէր Տաքի լապտերը զոր շուրջը կը պարտցունէր, փնտռելով կապտագոյն լուսապակին մէջ որ երբեմն բոյին շուրջը կը ցուցունէր կոխիրին ներկայութիւնը։

Ոգի առաջ վեր եկաւ։

Յաջորդ օրը գոր աւարները կը սկսին աշխատիլ Էկիցելէթի մէջ անվտանգ։

Անիկա, ըսին հանքագործները, գընեց հիւանդին բազկերակը և առողջ գըտաւ զայն։

Պարթոլի, իր հայրական նախատեսութեամբը, պաշտպանողական միջոցներ հաստատած էր թշնամին դէմ։

Այս աղէտներուն պատճառները բազմաթիւ են. գիտէր զանոնք և զանոնք նախատեսելու աշխատած էր. օդաւորման անկանոնութիւնը, ներքին հնոցի մը պայթումը կախիւլի յեղակարծ պայթումը բազմապարի մը շուրջը, կամ պարզապէս անակնկալ օդահոսանքով մը գերծանելու պատէն դուրս ժայթքող բոցը, լապտերի մը մարդն պատառումը, հանկաւակ հսկողութեան և ամենախիստ կանոններու լուցկիի բոցավառումը, վառած ծխափայտ մը, ասոնց ամենը կրնան ընդհանուր աղէտ առաջ բերել, վասնզի պայթումը կրնայ խորտակել մեքենաները, վանդակներէն վեր ելլալն անկարելի ընել, խախտել հաստատուն ելնարանները՝ յետին յոյսը բանուորներուն, տապալել ամենէ ամուր գերանահիւսերը, ջախջախել դռներն ու միջնորմները, օդաւորման ամբարատեղին ու հովահար գործին աւերել։

Պարթոլի չէր սպասած որ արկած մը դայ իմացունէ իրեն թէ խոհեմութիւնն անկարեւոր էր՝ նախազգուշութիւններ ձեռք առնելու համար՝ օրպէսզի փրկութեան միջոցները դիւրանան։

Ուստի պայթման կամ հրդեհի պարագային բանուորները պաշտպանելու սահմանուած կարգ մը հնութիւններուն մէջ, գլխաւոր գետնուղիներուն կարեւոր դռներուն մօտ երկաթէ ամրափակ միջնորմներ դրած էր բացուածքներուն վրայ։ Այս բացուածքներ գետնուղիին ձեռունէն կը կախուէին պարզ կեռով մը որ իսկոյն կրնար հանուիլ։ Ագէտէ մը եւս, ինքնիրենին վար պիտի խնային անոնք, և բանուորները փախած ատեններն պիտի իջեցնէին զանոնք՝ այսպէսով փակիլ համար հաղորդակցութիւններն և արգիլելու համար որ հրդեհը մտակալ գետնուղիները չտարածուի, նոր պայթումներ առաջ չգան և նոր զոհեր չընեն։

(Շարունակ.)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏ. 29,10 ՄԵԿՈՒ. 1894

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՄԺՈՂՈՎԻ Ի ՔԻԵՎԱ

ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՀՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ի Քիւլթա գումարուած Միջազգային Առողջապահական Համաժողովին անցեալ երկուշաբթի գործի սկսաւ լրիւօրէն, և կարգացուած առային ատենաբանութիւնն եղաւ Վիքտորիա Թագուհւոյն գուսար Հէլէն Քրիսթիյնն իշխանուհւոյն ատենաբանութիւն, իբրեւ նախագահ Անգլիայի Հիւանդապահ կիներու Ազգային Ընկերութեան։ Որովհետեւ կանայք անդամակցած չեն համաժողովին, իշխանուհին ներկայ չէր նստին, բայց իր կողմէ ատենաբանութիւնը կարդաց Տքթ. Թոլն, քարտուղար յիշեալ անգլ. ընկերակցութեան։ Ճառին նիւթն էր հիւանդները խնամելու գործին մէջ եղած յառաջդիմութիւնն, և առողջապահական ծանօթութեան յանգիլա ծաւալումը վերջին տարիներուն մէջ։ Իշխանուհին պէտք եղածին պէս ծանրացած էր այս խնդրոյ վրայ թէ ո՛րքան մեծ կարեւորութիւն ունի յատկապէս հիւանդապահներ պատրաստել՝ ըստ արժանւոյն դարմանելու համար հիւանդներն։ որովհետեւ շատ տեղեր թէպէտ հոգ կը տարուի լաւ բժիշկներ պատրաստելու, բայց հիւանդապահներու անգոյութեան պատճառաւ, լաւ չի նայուիր հիւանդներուն։ Անգլիոյ մէջ ո՛չ մէկ հիւանդանոց կատարեալ կը համարուի այժմէութիւ հիւանդապահներու համար մասնաւոր վարժարան մ՚ալ չունենայ։ Խօսելով մասնաւորապէս անգլիայի հիւանդապահներու Ընկերակցութեան վրայ, Իշխանուհին յիշեցուց թէ Ընկերակցութեան տասնարեայ մէջ արձանագրեալ են երկու հազար քաջալարժ հիւանդապահներ, որոց գրէթէ ամենքն ալ երեք տարւոյ վարժութիւն ընդունած են բժիշկներու հսկողութեան ներքեւ, իրենց արհեստը թէ դաս առնելով տեսականօրէն և թէ գործնականօրէն առ այն վարժուելով։ Հիւանդապահներու համար կարեւոր դասաւորած ուսմանց ընթացքը նկարագրելէ ետքն, իշխանուհին յոյս յայտնեց թէ շատ չանցած անգլ. Տէրութիւնը կարեւոր կը դասէ հիւանդապահի մասնաւոր վկայագիր հաստատել, և պետական վաւերացում տալ վկայեալ հիւանդներու արձանագրութեան, ոչպէս զի այսուհետեւ հիւանդանոցներու մէջ վկայեալ հիւանդապահները միայն պաշտօնավարեն, և վկայեալ հիւանդապահներն անգործ չմնան։ Իշխանուհին կարելի կը համարի քաջալարժ հիւանդապահներուկամաւոր պահեստի խումբ մը կազմակերպել բանակին համար, որք հօմն օրուան մէջ Պետութեան հրամայած կողմն երթալու պատրաստ ըլլան։ Փոքրով հաստատուած է թէ կին հիւանդապահներն այր հիւանդապահներէն աւելի անձնուիրապէս կը խնամեն հիւանդներն, և իշխանուհին կարեւոր կը դասէ որ այս կիներ բարի ըլլան, բառին բարձրագոյն և լաւագոյն իմաստով։—Այս խնդրոյ վրայ ուրիշ ատենաբանութիւններ կարդացին գերման և մաճառ պատուիրակները, խօսելով դիւսուրապէս պատերազմի ժամանակ հիւանդապահներու պէտքին և անոնց կազմակերպութեան վրայ։

Հիւլէն իշխանուհւոյն յուզած խնդիրն ամենակարեւոր է ուր որ հիւանդանոց կայ։ Բժիշկներ միշտ կարելի է գտնել, քանի որ դրամ վճարելու կարողութիւն և յօժարութիւն կան։ Բայց ոչ իսկ դրամով կարելի է հիւանդապահներ գտնել, մինչեւ որ յատկապէս պատրաստուած չըլլան։ Ոչոյոյ մէջ չկայ հիւանդապահ հասցնող հաստատութիւն մը։ Ուստի, Ոլոյոյ բնիկ հիւանդանոցներուն ամենամեծ պակասութիւնը կարող հիւանդապահներու պակասութիւնն է։ Այս պակասը դարմանելով ամէն հասարակութիւն մեծագոյն ծառայութիւն մը մատուցած կ՚ըլլայ մարդասիրութեան դասին։

* * *

ԱՇՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Համաժողովոյն ճիւղերէն մին ալ զբաղեցաւ գիպոցներու առողջապահութեան խնդրով։ Այս ճիւղին մաճառ նախագահ Տքթ. Ալպէրդ Պէրդէվիչի ճառ մը խօսեցաւ նոր սերունդին ֆիզիքական կրթութեան վրայ։ Թէեւ ամենուստ ուշադրութեան առարկայ եղած է այս խնդիր, բայց յայտնուած կարծիքներու տարբերութեան պատճառաւ, տակաւին լուծում չէ գտած։ Ֆիզիքական կրթութիւնը ցարդ չափէն աւելի անտես առնուած է, միայն իմացական կրթութեան հոգ տարուելով։ Անգլիա միւս եւրոպեան երկիրներէն աւելի բախտաւոր է այս մասին, զի Անգլիոյ մէջ ֆիզիքական մարզանքներ, ըմբշական խաղեր և բացօթեայ կազդուրիչ զբօսանքներ ժողովրդեան ամենօրեայ սովորութեան մասը կը կազմեն։ Եւրոպեան ազգեր աւելի եւս անհոգ պիտի կենային ֆիզիքական կրթութեան մասին, եթէ զինուորական ծառայութիւնը պարտաւորիչ եղած չըլլար օրէնքով։ Պահ մը դպրոցի մէջ գործիներով մարմնամարզի մեծ կարեւորութիւն տրուեցաւ։ Բայց ըստ նոր դիտողութեանց, նախամեծար կը սեպուին զանազան բացօթեայ համարձակ խաղերն, որք աւելի կը զուարճացնեն ազգայրը, չիրերն այնքան չեն յոգնեցներ, ընդհանուր ֆիզիքական դաստիարակութիւնը ներդաշնակաբար կը կազդուրեն ու կը զարգացնեն։ Այս տեսութիւնք վերջին տարիներս աւելի ընդունելութիւն գտան Ֆրանսայի մէջ, ուր կարճ միջոցի մէջ ընկերակցութիւնք կազմուեցան և պաշտօնական կարգադրութիւնք եղան բացօթեայ խաղերը կազմակերպելու և ծաւալելու։ Դիտութիւնն այսօր ապացուցած է որ եթէ Անգլիացիք միւս եւրոպեան ազգերէն աւելի առողջ և աւելի երկար կ՚ապրին, զայս կը պարտին ո՛չ թէ զինուորական ծառայութեան (զի Անգլիոյ մէջ զինուորական ծառայութիւնը պարտաւորիչ չէ ամենեւին) այլ ազգային բացօթեայ խաղերու և զուարճալի մրցումներու և մարզանքներու։ Այս մասին ամէն ազգեր կրնան շահեկան դասեր առնուլ Անգլիայէն։ Ջերմ ծափերով ողջունեցան մաճառ Տոքտորին խօսքերը։

* * *

ՇԱՀԵԿԱՆ ՑԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Ապա կարդացուեցաւ 1891ի Համաժողովոյն կողմէ կարգեալ անգլ. մասնախմբին տեղեկագիրը «գպրոցական աղայոց ֆիզիքական ու մտային պայմաններուն վրայ»։ Ի բացակայութեան նոյն մասնախմբի նախագահ Սըր Ֆուկլաս Կոլդընի, տեղեկագիրը կարդաց անգլ. ուրիշ բժիշկ մը, Տքտ. Ֆրենսիս Ուօլթըր, որ լաւ լուր այս մասին քննութիւնք կատարուած են 1885 թուականէն ի վեր, յանձնարարութեամբ Բրիտանեան Բժշկական Ընկերակցութեան։ 1888 էն մինչեւ 1891 քննուած են 50,000 տղայք։ Անհատական արդիւնքները տեղեկագրուած են 1881ի համաժողովոյն, և յայտնեցեալ ամբողջովին հրատարակուած են ի ձեռն ամերիկեան կառավարութեան։ Նոյն միջոցին, Բրիտանեան Արքայական Ցանձնաժողովը տեղեկագրած է թէ տկարամիտ տղայք կը գտնուին նախակրթարաններու մէջ, և անոնց համար մասնաւոր խնամք պէտք են։ Այս գործին ապա ձեռք զարկած է Լոնտոնի Դպրոցական Խորհուրդն։ 1892էն ի վեր ուրիշ 50,000 տղայք ևս քննուեցան, և այժմ կարելի է տեղեկագրել տղայոց կամ վարժարանաց ո՛և է խմբի մը մտային ու ֆիզիքական վիճակին վրայ, և արդիւնքը բաղդատել ֆիզիքական և իմացական պայմաններու հաստատեալ միջին վիճակի մը հետ։ Իրենց ֆիզիքական պայմանաց համեմատ դասաւորուած են զանազան կարգերու տղայք և գիտուած է որ մարմնական և ուղղային թերի վիճակի մէջ գտնուող տղայք կը մնան ըստ մեծի մասին վարի կարգերու մէջ, և այս կարգերու ամենէն տարիքոտ տղայքն են յաճախ։ Կարելի եղած է ճշդել այն տարիքներն ուր տղայք կը ներկայեն ինչ ինչ ուղղային անկանոնութիւններ, և այս կերպիւ հիմ մը գտնուած է ուրիշներու համար այն տարիքն ուր թերի պայմաններ ամենէն աւելի դիտելի են։ Աւելի մանչեր քան աղջիկներ թերակազմ տղայք քննուած տղոյ մէջ 1000 ին 16 համեմատութեամբ են։ Մասնաւոր իմանալով կարելի է բարուրել այս վիճակ։ Մարմնական և ֆիզիքական պակասութիւններ ունեցող տղայք կարգ մը դպրոցներու մէջ աւելի են, և ուրիշ կարգ մը դպրոցներու մէջ պակաս։ Աղքատախնամ վարչութեան ծախիւք պահուած վարժարանաց մէջ ամենէն աւելի են, նմանապէս վկայեալ արհեստական վարժարանաց մէջ (որք աղքատիկ տղոց համար բացուած են)։ Մասնախումբն յանձնարարեց որ մանկանց ֆիզիքական և մտային վիճակին վրայ դիտողութեան, զննութեան և տեղեկագրութեան մէջ ոտ մը որոշուած ըլլալով միւս կառավարութիւնք եւս հրաւիրուին գործակցիլ, աւելի եւս յառաջ տանելու համար այս գործ։

* * *

ԺԱՌԱՎՐԴԱԿԱՆ ԱՇՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՄԷՋ

Համաժողովոյն այն ճիւղին մէջ որ կը զբաղի քաղաքաց առողջութեամբ, տեղեկագրեր կարդացուեցան կոյուղիներու կանոնաւորման վրայ, այնպէս որ հոսը դուրս չման, ջուրերու զտման վրայ, եւն։ Լոնտոնի Բրոֆ. Բորֆիլտ մանաւանդ երկար դրուած մը կարդաց «Բնակարանները կոյուղւոյ կաղին դէմ պաշտպանելու միջոցներուն վրայ» և ուրիշ անգ. Տոքտոր մը գործաւոր և խոնարհագոյն կարգի արհեստաւոր դասերու բնակարաններուն վրայ խօսեցաւ։

Համաճարակներու քննութեան նուիրեալ մասնաճիւղին մէջ, տեղեկագիր մը ներկայացուեցաւ որ կը պարզէ «Մարդիկի համաճարակներուն դէմ դնելու համար ի Լոնտոն գործադրուած մեթոտները»։ Թէպէտ գեղին վրայ մասնաւոր նաւեր իբրեւ հիւանդանոց կը գործածուին, ծայրէէ վարակեալներն ըստ կարի հեռացնելու համար քաղաքէն։ Շատ լաւ արդիւնք ձեռք բերուած են այս կերպիւ։ Բայց առարկուած է թէ նաւը կատարեալ ապահովել անհնար է, և գեղի վրայ հրդեհի ու բախման վտանգներ անպակաս են, նաեւ կարելի է որ այն հիւանդները որք վարակեալ խեղճագարութեան կ՚ենթարկին՝ ջուրը նետուելով ինքնասպան ըլլան։ Այս անպատեհութիւններէ խուսափելու համար, ցամաքի վրայ մեկուսի տեղեր տաղաւար-հիւանդանոցներ հաստատել կը խորհուի, իբրեւ լրացուցիչ այն նաւերու որք արդէն իբրեւ հիւանդանոց կը գործածուին։ Թէմիսի հեղերաց վրայ 150 անգլ. արտաքար հոգ պիտի գնուի այս նպատակաւ, և հաղար հիւանդաց համար անկողին պարունակելու չափ չենք պիտի կառուցուի, ամէն վայրկեան կազմ ու պատրաստ ըլլալու համար։ Այսչափ զոհողութիւն՝ Ծաղիկի համար միայն։ Ասկէ կրնայ հասկցուիլ թէ Անգլիացիք ո՛րչափ ծախք կ՚ընեն, ո՛րչափ խնամ՝ կը տանին ուրիշ համաճարակներու դէմ եւս իրենք զիրենք պաշտպանելու։ Ասկէ կը հասկցուի նաեւ թէ ինչո՛ւ համար Հնդեստանի անունն ամենուրեք տարսաւ չարդեր իրենց։

Համաժողովոյն գերման և ֆրանսացի պատուիրակները գնահատեցին առողջապահական գիտութեան ծաւալման և առողջապահական պատուէրներու գործադրման կատարմամբ անգլ. ազգին յառաջդիմութիւնը։

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՌՈՒՀԱՄԱ (Ճաբոն), 6 Սեպտ. (Ռէյտրէր). — Նամակագիր մը հրատարակեցաւ գնաց, վերին հրամատարութիւնն ստանձնելու ճաբոնական բանակին, որ ի մօտոյ 100 հազար զօրքէ պիտի բաղկանայ։ Կը հաստատուի այն կաթոլիք թէ ճաբոնցիք նոյն իսկ Բեքինի վրայ յարձակիլ կը խորհին։

ՇԱՆԿԱՅ (Զին), 7 Սեպտ. (Նոյն.) — Ճաբոնցիք կը պատրաստուին չինական կղզի մը գրաւելու, գործողութեանց խարիսխ մը հայթայթելու համար իրենց։ Ճաբոնցիք կը պատգարձնուին երկարժամանակեայ պաշարման մը դէմ դնելու կերպով։ Ճաբոնական նաւատորմին մէկ մասը ճաբոն դարձաւ ո՛չ թէ ճաբոնի եզերքը պաշտպանելու, ուր յարձակող չկայ, այլ նոր զօրք բերելու անտի։

ՋԻՖՈՒ (Զին), 2 Սեպտ. (Թայմս). — Ճաբոնի նաւատորմն համախմբեցաւ Հաբրաային Ցոյրեայի Տօղիլոս (.°) նաւահանգստի, որպէս մուրքը պաշտպանուած է թորփիլներով։ Զինական նաւատորմը Բէշիլիի ծոցածոցին մէջ նաւահանգիստները կը շրջի ճաբոնական մարտանաւեր փնտռելով։ Ի Բարեա, Բինկ-Եանկի մօտերը, չինական և ճաբոնական բանակները դէմ առ դէմ կը կենան, բայց կռուի լուր չկայ առ այժմ։

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄՍԸ մեռաւ։ Ֆրանսայի Արքայական Տան ամենէն շնորհքով իշխաններէն մին էր այն, որոյ մահն Օրլէանեանց համար ծանր կորուստ մ՚է։ Եթէ Օրլէանեանց իշխանութիւնը դադրած չըլլար, Փարիզի Կոմսը շատ լաւ կրնար վարել իրեն վիճակեալք դերը, զի մեծ խնամով պատրաստուած էր առ այն։ Լուի Ֆիլիբի թոռն հմուտ գիտնական մ՚էր, ազգագրութիւնեն շատ լաւ կը հասկնար, և Նիբանաչակ գրագէտ մ՚էր, որոյ գրուածք միշտ ախորժով կը կարդացուէին։ Ամէն կերպիւ օրինակելի, կազմած էր օրինակելի ընտանիք մը, և ի բաց առեալ իր մեծ տղայն որ իրեն կը յաջորդէ իբրեւ պետ Օրլէանեան Տան, իր միւս զաւակներ, մանչ թէ աղջիկ, շատ պատուաւորապէս կը կրեն ֆրանսայի արքայազունի դերը։ Ինչպէս յայտնի է, երրորդ Հանրապետութեան հաստատումէն ետքն ալ թէպէտ երկար ժամանակ ի Ֆրանսա բնակելու թոյլտուութիւն ունեցան, բայց Պոնարթեան և Օրլէանեան Տուներուն գլխաւոր ներկայացուցիչներն իբրեւ թեկնածուներ տարադրեցան Ֆրանսայէն, Փարիզի Կոմսին մեկ աղջկան Փորթուկալի այժմեան թագաւորին հետ ամուսնութեան առթիւ, որ այն ատեն գահաժառանգ էր Պրականցայի դուքս անուամբ։ Այն ատեն Օրլէանեանք իրենց մեծարանքն առ Փարիզի Կոմսն այնպիսի ուշադրաւ կերպիւ մը արտայայտեցին որ Հանրապետականք կասկածի գային, և չուզեցին Ֆրանսայի հողին վրայ իսկ Օրլէանեանց մրցումը կրել՝ այնպիսի պատուական պետի մը առաջնորդութեան ներքեւ, որ իւր կրած անուանին ինչպէս և իւր անձնական անժխտելի արժանեաց շնորհիւ, բոլոր վիճապետաց անձնական բարեկամութիւնը կը վայելէր, նոյն իսկ Ռուսիոյ Արքունեաց։ Աբեթիի շաբաթ առաւը թմուզ հրատարակեալ հատուած մը այս իշխանին ծննդեան պարագայից վրայ սրտաշարժ դէպք մը կը պատմէր։ Այն ատեն յայտնուած յոյսերն իշխանն իւր չափահասութեան մէջ աւելի եւս հաստատացուցած էր, բայց պարագայից ընթացքը չներեց որ արդեամբ արդարացնէր զանոնք։ Ց՚Ամերիկա Հիւսիսային և Հարաւային պատերազմին ժամանակ Լինքըլն նախագահին քով գնաց, Հիւսիսայնոց բանակներուն հետեւեցաւ, և այն պատերազմին ուշագրաւ մէկ պատմութիւնը գրեց, նոյն առթիւ մօտէն տեղեկանալով Նոր Աշխարհի կեանքին և նոր գաղափարներուն։ Իւր կեանքին մէկ մեծ մասն անցուցանելով Ֆրանսայէն դուրս և մանաւանդ Անգլիոյ մէջ, լուսամիտ պահպանողական և յառաջդիմասէր իշխանի իսկական ամենէն մեծ եղաւ էր։ Իւր մահ կրնանք ըսել թէ նաեւ Ֆրանսայի համար կորուստ մ՚է։

ԱՀՌԵԼԻ ՀՐԴԵՀՆԵՐՆ Ց՚ԱՄԵՐԻԿԱ.—Եւրոպեան լրագիրք լի են Ամերիկայի անտառաց հրդեհին նկարագրութեամբ։ Ինն շաբաթէ ի վեր անձրեւ չէր եկած, և ծառերն այնքան չորցած էին որ գրէթէ ինքնին կը վառէին շուճիներու այն խիտ անտառներուն մէջի Մինեսոդա։ Շաբաթ մը առաջ տեղ տեղ կրակ ծագած էր և շուտով առաջն առնուած էր, բայց վերջին ենդամանն սաստիկ հով կար։ Հրոյ ճարակ եղած 20 քաղաքներն ըստ մեծի մասին փոքր աւաններ են, և այս է պատճառն որ նիւթական վնասը 12էն 15 միլիոն տոլար միայն կը համարուի, առանց հաշուելու անտառաց արժէքը։ Ի Բոքկամա հրդեհն և արագընթաց կառախումբ մը կը մրցէին արագութեան մասին։ Կառախումբը կը փախչէր բոցերուն առջեւէն որք զինք կը հալածէին։ Ուղեւորները վախէն խելքերնին կորուած էին գրէթէ, զի վայրկեանէ ի վայրկեան բոցերու մէջէն անցուելու վտանգը կը տեսնէին։ Վերջապէս, բոցերն հասան կառախմբին, մեքենայն կայնեցաւ զի մեքենավարին խելքին եկած էր, ճամբորդները վար իջան, և մօտակայ լիճի մը եզերքը վազեցին։ Տիրող ջերմութենէն լիճը չորցած էր, բայց ճամբորդներն իրենց երեսները թաց տղմին մէջ խօթեցին, տաքութեան դէմ պաշտպանուելու համար։ Բարեբախտաբար նոյն պահուն հովին ընթացքը փոխուեցաւ, և տարբեր գծի մը վրայ կառախմբով ուղեւորութիւնը շարունակել կարելի եղաւ։ Նոյն գծին վրայէն անցնող ուրիշ կառախումբ մը ապա գտաւ շատ մը մարդոց դիակները։ Դուար պահող, հաւ պահող ահագին տարածութիւններ իրենց պարունակած բոլոր ընտանի կենդանիներով փճացած են։ Հրոյ ճարակ եղած մի քանի քաղաքներու մէջ հրդեհն հրձիգներու գործն էր, որք տիրող ընդհանուր շփոթութենէն օգտուիլ ուզած են։

ՊԱՌԱՒԱՅԵՂ կը հեռագրուի թէ հոլանտացի զօրքն յաջողած է ռիսկոդութեամբ վանել թշնամին Արվէնի։ Արվէնի Ռաճային որդին վիրաւորուած է։ Ռաճային կողմէ յարձակման մը կը սպասուի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—1894ի Ա. վեցամսեայն մէջ Ռուսիայէն արտածուած ապրանք կարժէն 303,118,000 ռուպլի, մինչ անցեալ տարւոյ Ա. վեցամսեայն արտածուած էր 236,698,000 ռուպլի ապրանք։ Ներածմունք՝ 238,739,000 ռ., մինչ անցեալ տարի նոյն միջոցին միայն 191,086,000 ռ. ապրանք մուծուած էր ի Ռուսիա։ Ընդ է՝ առեւտրական շարժումն աւելցած է Ռուսիոյ մէջ տարւոյս Ա. վեցամսեային, բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ։

ԱԻՍՏՐԱԼԻՈՅ Սիտնէյ քաղաքէն կը հեռագրուի Սեպտ. 7ին թէ անգլ. «Մինկրաֆ» (.°) շրջուն մարտանաւը Նոր Հեբրիդանց Մալիքոլօ կղզւոյն մօտ Ժայռի վրայ խրած է։ Անգլ. և ֆրանսական քանի մը նաւեր օգնութեան փութացած են։ Կը կարծուի որ մէջի մարդիկն ազատել կարելի եղած է։

ՏՕՎԷ դերձակին հնարած անթափանց զրահը (զոր հագնող զօրակոչը գնդապահ պիտի չըլլայն) վերջապէս իրեն ետ տրուեցաւ։ Գերմանիոյ պատերազմական նախարարութեան կողմէ, որ մասնագէտներու ձեռամբ ամէն կերպ փորձեր կատարելէն ետքն, յայտարարեց պաշտօնապէս թէ գերմանական հրացանին գնդակը շատ լաւ կը ծակէ այն զրահն։ Հետեւապէս անօգուտ է։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Պուքրէշի կառավարութեան պահանջմամբ, պուկար իշխանապետութիւնը Թուսանիոյ յանձնեց Ալան Խայրէտտին անուն անձն, որ ի Կալաց կին մը սպանած էր։ Զօրագործը Քոնստանդին Լիկէր կեղծ անունդ առած էր։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ և այլ հանրային շինութեանց համար, ռումանական կառավարութիւնը 4 % տոկոսաբեր 120 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը կը կնքէ, զոր ստանձնած են Պերլինի Տիսքոնդօ Կէզէլշաֆդ և Պայլրէօտը Պանքաները։

ԱՆԳԼԻՈՅ ամենէն հարաւային ծովը բաղնիքներէն միոյն՝ Մորքամպի ծոցին մօտ, անցեալ երկուշաբթի, գրօսական առագաստանաւ մը չըլլեցաւ, և մէջի 26 անձերէն հազիւ մեկ կամ եօթն ազատեցան։ Ուղեւորք ուրախ զուարթ երգ մը կ՚երգէին, երբ նոր առագաստի մը պարզման առթիւ բուռն հով մը զամենքը վեր ի վայր շրջեց։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱՀՎԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Սեպտ.— Բժշկական բընութենէն կիրեւի թէ Փարիզի կոմսին մահուան պատճառ եղած է ոգեաց փակումն և անուղղութիւնն։ Ցուզարկաւորութիւնը՝ չորեքշաբթի։

ՓԱՐԻԶ.— Կ՚ըսուի թէ նախարարաց խորհուրդը Փարիզի կոմսին յուզարկաւորութեան խնդիրը քններ է։ Նախարարք ոմանք տրամադիր գտնուեր են որ թաղուի Ֆրանսական հողին վրայ Օրլէանեան գերդաստանին դամբարանին մէջ, եթէ ընտանեքին կողմէ խնդրուի։ Բայց միւս նախարարք դէմ դրեր են։

—Աջակողմեանց լրագիրք կը գովեն Փարիզի կոմսին ցօրաւոր բնաւորութիւնը, ֆրանսական հայրենասիրութիւնն և ազնուամտութիւնն։ Հանրապետական լրագիրք քաղաքական նշանակութիւն չեն տար Փարիզի կոմսին մահուան։ Բայց անոնցմէ ոմանք կը գովեն հանգուցեալին հայրենասիրական զգացումներն և զանազան բարեմասնութիւնները։ Թան կ՚ըսէ թէ Փարիզի կոմսին ընթացքը գրէթէ նման էր Հանրապետութեան յարած աջակողմեանց ընթացքին, բան մը որ կ՚ապացուցանէ Ֆրանսայի հանրապետական վարչութեան պիտանութիւնը։

ՓԵՏԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Սեպտեմբոյ մէջ երկաթուղւոյ շինութիւնը փութով յառաջ կը տարուի։ Հինգշաբթի Օմսք հասաւ երկաթուղւոյ առաջին կառախումբը։ Եենէյի գետին Աչինսք քաղաքէն կը հեռադրեն թէ սիպերիական երկաթուղւոյն այն կողմի հատուածին եւս շինութիւնն յառաջ դիմէ։

ՍՈՖԻԱ.— Պ. Սդոյլով այս երեկոյ Սոֆիա կը դառնայ Վիտինէ, Լամ-Բալանգայէ և Վրացայէ։ Սոպարնիէի ընտրութեանց տեսակէտով լաւ արդիւնք կը սպասուին վարչապետին այս պտոյտէն։

ՔԱՐԻԶ.— Փարիզ-Ռոյոնեի արընթաց կառախումբը գէն դուրս հալաւ Շօնիի մօտ։ 37 արկածեալ։

ԱՂԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարանի կողմէ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներն ու գաւառները ղրկուած շրջաբերական մը ծանուցած է թէ Գեր. Հայկակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան Պատրիարքական Տեղապահ ընտրուած և այս ընտրութիւն վաւերացած է կայս. Իրատէով և թէ Խառն Ժողովը թէեւ որոշած էր որ Ն. Գերապատուութեան անունը յիշատակուի Ս. Պատարագի ատեն, սակայն Տեղապահ Սրբազանը հաւանած չէ այդ որոշման գործադրութեանը։

Պատրիարքարանի կողմէ մայրաքաղաքիս թաղական խորհրդոյ մինչեւ վաղը, երեքշաբթի, փութով տեղեկագրել թէ երկրաչարժին պատճառաւ եկեղեցիները, վարժարանները ու անոնց սեպհական կալուածները ո՛ր աստիճան վնասուած են և կերպչնութեան կամ նորոգութեան համար ո՛րչափ ծախսուց պէտք կայ, որպէս զի առ այդ հարկ եղած արտօնութիւնն ստացուի և վերաշինութեան կամ նորոգութեան ծախսուց մասին պէտք եղածն ի գործ դրուի։

Կրօնական ժողովն վաղը ի նիստ պիտի գումարի ի Պատրիարքարան։

Քաղաքական ժողովն ալ չորեքշաբթի օրը՝ ի Պատրիարքարան։

Կը լսենք թէ Սանասարեան վարժարանի բարձրագոյն դասարաններուն հայերէնի ուսուցիչ կարգուած է Նախկին Մխիթարեան և այժմ Երզնկայի վարժարանաց տնօրէն Եղիշէ էֆ. Տուրսունեան որ նաեւ ֆրանսերէնի թարգմանութեան դասերն ստանձնած է, իսկ ստորին կարգի հայերէնի դասատու կարգուած է Հրաչեայ էֆ. Աճառեան, անցեալ տարուան շրջանաւարտ Կեդր. Վարժարանի։

Օգոստոս 6ին, Գերմանիոյ Նոհէյմ քաղաքին մէջ մեռեր է Թիֆլիզի Նահանգին ու Զաքաթալի շրջանին արքունական կալուածոց կառավարիչ Ե. Ս. Խատիսեանը։ Մարմինը ճամբայ հանուած է Թիֆլիզ փոխադրուելու համար ուր պիտի թաղուի։

Հանգուցեալը ծնած էր 1838ին, հետեւաբար 56 տարեկան էր։ Կովկասի մէջ մեծ յարգ ունէր իբրեւ ազնիւ և բարի քաղաքացի։ 1861ին պետական ծառայութեան մէջ մտնելով, 33 տարիէ հետէ յաջողապէս կը կատարէր իր վրայ դրուած պարտականութիւնները։

Անձնուէր ու բարեխիղճ մասնակցութիւն մը ունեցած էր հանրային գործերու մէջ. մինչեւ վերջերս կը վարէր Ցովնանեան դպրոցի հոգաբարձուի պաշտօնը։

Հանգուցեալը ունէր փսկական պետական խորհրդականի բարձր աստիճանը։

Ծանուցինք արդէն թէ Արժ. Սահակ վարդապետ Ապրատեան Դարբէժ ուղեւորեր է, իբրեւ փոխանորդ Արարատեան Դեր. Առաջնորդին։

Կիմանանք այժմ թէ Ատրպատականի Դեր. առաջնորդն ևս ճանապարհ ելեր է Հնդկաստան երթալու համար՝ իբրեւ այցելու հովիւ տեղւոյն Հայոց։

ՀԱՐՍՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ օրը, ի Գատրգիւղ, Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի տան մէջ տեղի ունեցաւ՝ Բ. Դրան իրաւաբանորհրդականի օգնական Ագն. Հրանտ Ապրօ պէյի նշանախօսութիւնն ընդ Ագն. Օր. Էլիզ Նուրեանի, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականներու և բարեկամներու։

Բիւրայի ազգ. վարժարանաց տնօրինութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ցերի-գիւղի, Տօլաց-Տերէի նախակրթարանները, Նարեկեան մանչերու և աղջկանց վարժարաններն և Բանկալթիի ու Նարեկեան Մանկապարտէզները պիտի բացուին յառաջիկայ հինգշաբթի օր, 1 սեպտեմբեր։

Կը հրաւիրուին Պատ. ծնողք և պատանեաց փութալ իրենց որդւոց և պատանեաց ընդունելութեան արտօնագիրն ստանալ՝ յիշեալ ամսոյ [illegible] ճարմամբ, և դրկել զանոնք ի վարժարան։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԴՊ. վարչութեանց Բիւրայի

1894 օգոստ. 29

Բիւրա

ՀԵՆՈՒՄԻ ՀՈՒՐՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Մաքսային վերատեսչութեան օգնական անուանուեցաւ մաքսային ժողովոյ անդամներէն Մէհմէտ Ագի պէյ։

Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի գիւանատան քարտուղարներէն Մէհմէտ պէյ։

Սրվագի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էպուպէքիր էֆէնտի, նախորդ նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Սիւլէյմանիյէի։ Էպուպէքիր էֆէնտի կատարեց օրինական երդումը։

Իւլալի երկրորդ ատիճան տուեցաւ թղթատարութեան Ա. շրջանակին հաշուակալ Մուհիպպ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան թղթատարական Ժ. շրջանակին հաշուակալ Մկրտիչ Մուրատ էֆէնտիի, օտար ու ոչ-իսլամ վարժարանաց քննիչի օգնական Շիւքրի էֆէնտիի և օսմ. փարոսներու տուրքերու տնօրէն Թոքալի Անտոնաքի էֆէնտիի։

Դեր-գնդապետութեան ատիճան տուեցաւ Քաղաքապետութեան քննիչ-անանձնագոյժ հաղարապետ Հայտար պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ օտար և ոչ-իսլամ վարժարանաց քննիչ Ապտուլլահ Հասպլ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ամասիայի Կիւմիւշ Հաճիքեոյ գաւառական գայմագամի փոխանորդ Բիզա պէյի, բժիշկ Հարիբպէտ Նազրմ պէյի և դեղագործ Սիմոն էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Շէֆգաաթ՝ Դատական Նախարարութեան խորհրդական Հաշիմ պէյի կնոջ։

Լիւգաթի ոսկի շքագրամ՝ Թէրսանէի ճարտարապետ ու շինութեանց յանձնաժողովին նախագահ Ֆէրիզ Հիւսնի փաշայի և կայս. գործարաններու տնօրէն Մերլիվա Արիֆ փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Պոլսոյ գատարարին մէկ որոշմանքը թէ Բէպիւլէվվէլ ամիսը շաբաթի օրն սկսած ըլլալով հոկտեմբերի գիշեր Մեվլուտի տօնը պիտի կատարուի, Շէյխիւլ-Իսլամի մէկ պաշտօնագրովը մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին և միանգամայն թէ նոյն գիշերն, ըստ սովորութեան, մզկիթներու մինարէներն լամպերով պիտի զարդարուին և լուսավառութիւնը պիտի կատարուին։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է ըստ այնմ հարկ եղածն ի գործ դնել. ուստի ծանուցուած է որոց որ անկ է նոյն գիշերը մզկիթներու մինարէներն ու փափաքոյց տուները լուսաշարդել և արեւամուտի աղօթքէն մինչեւ հետեւեալ օրուան իրիկունը որոշեալ տեղերէն հինգանգամ թնդանօթներ արձակել։

* * *

Երէկ կիրակի իրիկուն, կայս. պալատն մէջ հայկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ անգլիական դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քրաբիի և ծովակալ Սէյմըրի։ Կայս. սոյն հայկերոյթին ներկայ գտնուելու պատիւն ունեցան նաեւ Բարձր. Մեծ-եպարքոսը, Բարձր Սպարապետը, Ծովային ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարները, Թնդանօթարանի Վսեմ. վերատեսուչը, պալատական պաշտօնատարք, դեսպանական պաշտօնեայք տնանք և ծովակալին հետեւորդ սպայք։

* * *

Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքագիտութեան պաշտօնական մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովին մինչև շաբաթ օրը հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէն վնասելոց.

	Ղրուշ	Փարա
Գումար նախորդ ցուցակի	3,744,192	20
Քարափանց ընկերութեան պաշտօնեայներէն Հաֆիպկար էֆէնտի	1,080	
Ֆրանսայի երեսփոխաններէն Պ. Ալպէն Ռոզէ	952	
Պարթու յունաց Պալինոզ եկեղեցւոյ Այսսավաիլիսս անուն աղքատասէր ընկերութիւնն	1,620	
Մարսիլիոյ օսմ. հիւպատոս Մավրոճէնի պէյ	4,721	30
Ատանայի նահանգին պաշտօնեայք ու ժողովուրդք	21,861	
Ի Վիեննա Պ. Ժօզէֆ Ժօզանֆիլը	1,188	
Վիեննայի օսմ. հիւպատոս Լաբանիս էֆէնտիի կողմէ կազմակերպեալ նուագահանդէսի հասոյթը, Մատրոսի Գարբոս ռուբան և Վեննայի Գարբոս ռուբան Ս. Ժողովուրդներու եկեղեցին	4,392	10
Գերմանիոյ մէջ կազմեալ նըպաստամատոյց յանձնաժողովին	58,299	10
Սրշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին նպաստամատոյց յանձնաժողովին	72,000	
Գումար	3,910,306	30

ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆԱՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ զինուորական գործարանաց մէջ չինուած կերպասներէ հագուստեր պատրաստուած են զինուորական սպայից համար և Նմայշները մատուցուած են Վեհ. Սուլթանին, որ իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնած և հրամայած է որ յետ այսորիկ զինուորական բոլոր սպայք՝ Մուշիրներէն մինչև դեր-տեղակալներն այդ նըմոյշներուն համաձայն միաձեւ հագուստ կրեն։ Կայս. սոյն Իրատէն հաղորդուած է Սպարապետի Դրան։

ԿԱՑՍ. ՀՈԳԱԾՈՒԹԻՒՆ.— Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ դատաւորք և Դատական Նախարարութեան պաշտօնեայք ամեն օր ժամանակին իրենց պաշտօնի դլուխը գտնուելով հանրութեան գործերը կարգադրեն անյապաղ և ուշադրութիւն ընեն որպէս զի այդ մասին ո և է յապաղում տեղի չունենայ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարար Վսեմ. Խալիլ Ռիֆաթ փաշա, որ հիւանդ է, տակաւին ապաքինած չըլլալով՝ երեկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ Նիստին։

Բ. ԴՈՒԻՒՆ որոշած է մաքսատուրքէ ազատ կացուցանել Եւրոպայէն բերուած կալի մեքենաները։ Այս որոշում հաղորդուած է որոց որ անկ է։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց յանձնաժողովոյ այն անդամք, որոց պաշտօն յանձնուած էր Թաղապետական շրջանակներուն մէջ պտոյտներ կատարել, երեկ սկսան իրենց այդ պաշտօնը գործադրելու։

—Թաղապետութեան Ա. շրջանակը մինչև հինգ ձրիաբար հաղար երկու հարիւր արտօնագրեր տուած է այն կարօտելոց, որոց բնակարանները երկրաշարժէն փած կամ վնասած ըլլալով՝ չինութեան կամ նորոգութեան պիտի ձեռնարկեն։

Ի ՆՊԱՍ ԱՐԿԱԾԵԼՈՑ.— Գօսօվսի նահանգին մէջ Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասելոյ համար կատարուած հանգանակութեան գումարը, 42,191 ղրշ., ղրկուած է կեդրոնական յանձնաժողովին։

—Սուրիական Տրիպոլսոյ մէջ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուած է գաւառին Միւթիֆի Մուսթաֆա էֆէնտիի նախագահութեամբ։

—Պոլու գաւառին մէջ կազմեալ յանձնաժողով մը հանգանակութեան ձեռնարկած է։

—Իզմէրի վաճառական Պ. Տիվիզրի Քօնտոբուլօս երեք հարիւր ոսկի ղրկած է Ցուսաց Ամն. Պատրիարքին։ Այդ գումարի կէսը պիտի յատկանայ Հէյպէլիի ատուռաձարանական վարժարանի շինութեան և կէսն ալ յունական հիւանդանոցներու նորոգութեան։

Բօրսայիացի վաճառական Պ. Միխալ միւնոյն նպատակով հարիւր ֆրանք ղրկած է։

Ամերիկայի մէջ հրատարակուող մանկական լրագրի մը տէրը՝ Պ. Աբէրի՝ 150 ֆրանք ղրկած է։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմին հրամանատար ծովակալ Սէյմըր շաբաթ օրն իւր հիւրամեծարին Ահմէտ Ալի Փաշայի ու հետեւորդ սպայներուն հետ այցելեց կայս. Թանգարանը։ Ծովակալն ընդունուեցաւ տնօրէն Համտի պէյի կողմէ և Թանգարանին բոլոր մասերն այցելելով իր գոհունակութիւնը յայտնեց։

—Անգլիական դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրիի կողմէ ուրբաթ դիշեր ի պատիւ Սէյմըրը ծովակալին տրուած հոգկերոյթին ներկայ էին նաև արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, արտաքոյ պատ. Միւնիր փաշա, Ահմէտ Ալի փաշա, գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին, անգլիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Բէնչ, ծովակալներ ու սպայները և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Օգոստոս 27ի գիշերը ժամ 8·20ին Եանեան մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ, առանց վատնգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն մեզ օգոստոս 28 թուով թէ Թուզի և Չամիչի գիներն զգալի անկում մը կրեր են անցեալ շաբթու, բայց կենթադրուի որ տասնըհինգ օրէն պիտի բարձրանան, մանաւանդ թուզը։ Այս վերջինն Ա. տեսակը շատ կը փընտռուի և կենդիսարը մինչև 250 դրուշի վաճառուեր է։

ՖՈՒԼԵՐԱՆ Ի ԴԱՄԱՌՍ.— Օգոստոս 26էն 27, Էտիրնէի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի մէջ հիւանդացած մարդու մը տունը շրթայի տակ առնուած է։

—Էսկիշէհրի մէջ օգոստոս 24էն 25, առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Եէնի շէհրի մէջ երկու դէպք ու երկու մահ։

—Սուրիոյ Նեպիք գիւղաքաղաքին մէջ օգոստոս 24էն 25, հինգ դէպք և 25էն 26, մէկ դէպք։

—Էնկիւրիի քաղաքին մէջ մինչև օգոստոս 27, երեք օրէ ի վեր դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Մալաթիայի մէջ տասն օրէ ի վեր հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

Արաբկիրի մէջ օգոստոս 23էն 24, ասաը դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։ Օգոստոս 24էն 26, տասնըվեց դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։

—Իզմիրի Պէյլիկ Գըշլա գիւղին մէջ օգոստոս 26ին մէկ դէպք և Քօզլըք գիւղին մէջ մէկ դէպք ու մէկ մահ։ Կէյվէի Գիրասէը գիւղին մէջ օգոստոս 27ին մէկ դէպք ու մէկ մահ։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՊԷԳ, որդի նախկին Մեծ-Եպարքոս վախճանեալ Թուեուցի Խայրէտտին փաշայի, կայս. Թիկնապահաց կարգը դասուած է։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻի նորընտիր կուսակալ Խալիլ Խալիտ պէյ շաբաթ օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Իյնէպոլիի ճամբով։

ՄԱՀԱՆՈՒՏԱԿ.— Օգոստոս 20էն 26, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս և արուարձաններուն մէջ 202 մահեր պատահած են, որոց 96ն այր և 106ը՝ կին, ասոնց 105ն՝ իսլամ են (45 այր և 60 կին), 91ը՝ քրիստոնեայ (47 այր, 44 կին) և 6ը՝ հրեայ (4 այր, 2 կին)։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը գրեն թէ անգլիացի հնախոյզք որք կայս. կառավարութեան կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ Երուսաղեմայ քաղաքին մօտ խուզարկութիւններ կը կատարեն, գտեր են հին քաղաքի մը աւերակները, խոշոր ջրամբարներ, եկեղեցւոյ և այլ շէնքերու աւերակներ, մոզաիքներ և հոյակ սմաններ։ Խուզարկութիւնք կը շարունակուին։

ԽԱՀՈՒԷի մշակութիւնը ցոյց տուող հրահանգին տպագրութիւնն աւարտած ըլլալով, պիտի ղրկուի երկրագործական վարժարանաց, տնայար-ագարակներու և արտերու տնօրէններուն։

Բամպակի մշակութեան համար ալ հըրահանգ մը պիտի ղրկուի ինչպէս նաև եգիպտական ու ամերիկեան բամպակի զանազան տեսակներ։

ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ չորս երիտասարդներ Փարիզ պիտի ղրկուին։ Ասոնց երեքը հեռագրական վարժարանին դասերուն պիտի հետեւին և միւսն ալ հեռագրական գործերու չինութիւնը պիտի ուսնի։

ԹԷՐԱՆԷի մէջ շրջեալ գործարան մը պիտի հաստատուի՝ նաւերու չինութեան յատուկ փայտերը ուղղուած կերպով ծռելու և ծուռերն ալ ի հարկին չտկելու համար։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Անտառներու և հանքերու արտածութեանց, փոխադրութեանց եւ անտառներու մէջ կորուած ծառերու տեսակին ու քանակութեանը նկատմամբ առաջին անգամ ըլլալով՝ վիճակագրութիւն մը պատրաստուած է։

—Իսքէշէհրի վաճառական Պ. Տիվիզրի Քօնտոբուլօս երեք հարիւր ոսկի ղրկած է Ցուսաց Ամն. Պատրիարքին։ Այդ գումարի կէսը պիտի յատկանայ Հէյպէլիի ատուռաձարանական վարժարանի շինութեան և կէսն ալ յունական հիւանդանոցներու նորոգութեան։

Բօրսայիացի վաճառական Պ. Միխալ միւնոյն նպատակով հարիւր ֆրանք ղրկած է։

Ամերիկայի մէջ հրատարակուող մանկական լրագրի մը տէրը՝ Պ. Աբէրի՝ 150 ֆրանք ղրկած է։

ԱՌՈՂԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնն որոշած է որ, ինչպէս կըլլայ Անատոլուի կողմը, Բումելիի կողմն ալ մաքսանոցները բերուելիք անասունք՝ անոնց տէրերուն ցոյց գտնուած վկայագիրը քննուելէ յետոյ՝ յանձնուին մաքսանոցին այս կողմը գտնուած հովիւներուն։

ԲԵՐԱՅի դատարանաց վճռագրոց գրծարար պաշտօնէին առաջին օգնական անուանուած է տեղւոյն նախնական դատարանին քարտուղարներէն Մուհիէտտին պէյ՝ փոխանակ Անասթաս էֆէնտիի, որ իր ինչ ինչ գործերուն համար դատաստանի ենթարկուած և տասնըհինգ օրուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ չոգենաւային ընկերութեան հաւլոյն Յանկլիա յանձնարարուած երկրորդ չոգենաւը Պոլսոյ Նաւահանդիստը ժամանած է և ի մօտոյ Սեւ ծով պիտի ուղեւորի։ Այդ չոգենաւը, կ. Պոլսոյ և Վառնայի միջեւ պիտի երթեւեկէն։

ՔԼՕԹԱՀԵԱՅի մէջ Արմիկ անուն հայ աղջկան մը քով արոյրէ արձան մը գտնուելով, կայս. Թանգարանը ղրկուած է քննուելու համար։

ԶԱՒԱԹԻՈՑ մաքսատան արկղէն գողցուած դրամին համար ամբաստանեալ անձինք, որք են առաջին արկղակալ Մէհմէտ էֆէնտի, երկրորդ արկղակալ Ահմէտ էֆէնտի, մթերանոցի պաշտօնեայ Ցուսակիմ էֆէնտի, սենեկապահ Ղազար, Փիլիպոս և այլք, վաղը պիտի դատուին Եղեռնադատ ատենին առջեւ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ֆրանսական հիւպատոս Պ. Սիլէռ երեկ Բարիզէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ իտալական նաւատորմէն հինգ մարտանաւեր անցեալ շաբթու Իզմիրէն Միտիլի ուղեւորեցան։

ՁԻՕՍԱԿԱՆ ՊՏՈՑՑ.— Մայրաքաղաքիս գերման գաղթականութեան անդամք ոմանք երէկ ընտանեօք Պէյլօղլ գացին նաւաձիգ նաւակով մը, զոր մասնաւորաբար վարձած էին, և մինչև իրիկուն զբօսանքներ կատարեցին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Ուրբաթ դիշեր ի Խավբա խան, մէկ քանի չարագործներ՝ վաճառական և կայս. անձնական Գանձուն ածուխ մատակարարող Պ. Եանի Եավրուտիի սենեակը բանալով պատին մէջ գըրուած դրամարկղը երկու կողմէն կոտրեցին յատուկ գործիներով, սակայն պէտք եղածին պէս չբացուելուն՝ չկրցան քան մը գողնալ։ Ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկեց և նկատելով որ դուրսէն մըտնել կարելի չէր, խանին մէջ գտնուող մէկ քանի անձեր ձերբակալեց իրրեւ կասկածելի և հարցաքննութեան ենթարկեց։

Կըսուի թէ դրամարկղին մէջ երկու հազար ոսկիէն աւելի հնչուն դրամ կար և թանկագին գոհարեղէններ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. Պոլսոյ առեւտրական հրապարակը փոփոխելի եղած վիճակը չունի տակաւին։ Վերջնայող շաբթուան մէջ 2000 քիլէ կարծը ցորեն հասնելով, գնողք գտան՝ Բումելիի և Էտիրնէի տեսակի օխան 24էն 25 փարայի։ Կակուղ ցորեն հասաւ 25000 քիլէ և նախատէս պատրաստ գտնուածին հետ մէկտեղ վաճառուեցաւ 27,000 քիլէն 13½էն 14 ղրուշի։ 10,000 քիլէ կիբա և Ազիմա ցորեն հասաւ ու վաճառուեցաւ 14¼էն 14½ ղրշ.ի։ Գարտ չեղաւ եգիպտացորենի ու հաճարի վրայ որոց օխան կարժէ 21 և 17—18 փարայ։ Ընդհանրապէս 100,000 օխա գարի վաճառուեցաւ, օխան՝ 17½էն 18 փարայի և 300 թոնս վարսակ՝ օխան 19¼էն 19½ փարայի։ Գաւրլի ալիւրին 11,000 պարկ, որուն 8000ը Կայսց և Իպրահիլ ու 3000ը Օտեսա,— որոնք հասած էին շաբթուան մէջ,— գնողք գտան։ 200,000 օխա թեմ վաճառուեցաւ 8-8½ական փարայէն։

Լոբիայի, սիսեռի, բակլայի, սուսամի, կանեփի, խաշխաշի, բամբակի եւ կորեկի վրայ վաճառում չեղաւ։ 1000 պարկ կտաւատ վաճառուեցաւ, օխան 48 փարայի։

Արտածելի գլխաւոր նիւթերէն՝ 1000 պարկէ աւելի Թիֆթիկ վաճառուեցաւ օխան 14էն 18 ղրշ.ի, ըստ տեսակին։ Նոյնպէս 38 մետուկի աֆիոն վաճառուեցաւ, որուն 8 մետուկը Պալըքէսէր, օխան 128 ղրշ.էն, 12ը Զիլէ՝ 121էն և 18ը կէյվէ, Նալը-խան, Պիլէճիք՝ 121—122էն։ Գազի խէժի վաճառումը կը հաշուի 105 պարկ, որուն 32ը էնկիւրիւ, Եօզղատ, Գայսերի, ճիրմակ տեսակ, օխան 22½էն 26¼, 62ը՝ Նիկսէ, Սըվազ, Էնկիւրիի՝ բնական տեսակ, 17½էն 20½ի և 11 պարկ Նիկսէ, Էնկիւրի, դեղին, 12—15½ ղրշ.ի։

Ոդելից ըմպելիներէն 32 տակառ Ուլտօֆքա ալքոլ և 24 տակառ ռուսական գանազան տեսակներէ հասնելով շաբթուան մէջ, 40—41 և 41½—43 օխան մէկ օսմ. ոսկիի վաճառուեցան։

Գաղթաբերքերէն՝ խոհուէ չի հասաւ և պատրաստ գտնուածէն 300 պարկ վիսյն վաճառուեցաւ, 100 օխան 12½ էն 14½ օսմ. ոսկիի։ Շաքարի վաճառումը կը հասնի 3100 պարկի (Թրիէսթէ) որ հասած էր շաբթուան մէջ, պարկը 105 էն 107 ղրշ.ի, ըստ տեսակին։ Թանկունի և ճարոնական բրինձ չի հասաւ։ 1000 պարկ առաջինները էն և 150 պարկ երկրորդներէն վաճառուեցան՝ մէկուն պարկը 105 և միւսինը 142—152 ղրշ.ի։

Մում ոչ հասաւ ոչ վաճառուեցաւ։ Ընթացիկ գործեր Բէդրոյի վրայ, որուն սընտուկը կ'արժէ 21½ ղրշ։

ԹԷՓԷ-ՊԱՇԷՐԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Պ. Լանկէի գերմանական նուագածուցխումբն երէկ իրիկուն նուագահանդէսով մը իր հրաժեշտը տուաւ հասարակութեան, Թէփէ-Պաշէի պարտէզին մէջ։ Պարտէզին Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ աշնան եղանակին համար վարձած է Պ. Սավաթի խումբն որ այս իրիկուընէ սկսեալ՝ իտալական և ֆրանսական օրէնէթի հատուածներ պիտի նուագէ։ Նուագածութիւնք պիտի սկսին յետ միջօրէի ժամ 4½էն 7 (Ը. Ս.) և գիշերը ժամ 8¾էն 11½։

ԱԶԴ ՕՍՄ ԵԽԱԼՈՏԻ ԲԼԺԻՒՆ

Օգոստոս 17,29ին գումարուած բաժնետերաց ընդհանուր ժողովը իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 20.50 ֆրանք շահաբաժին որոշեց 1893-94ի տարեշրջանին համար։

12 ֆրանքի թերհաշիւ մը վճարուած ըլլալով անցեալ մարտ 10,22ին, մնացեալ գումարը 8.50 ֆրանք պիտի վճարուի յառաջիկայ սեպտ. 1/13էն սկսեալ, թիւ 10 կտրոնին փոխարէն։

Վճարումը տեղի պիտի ունենայ

Ի Փարիզ Օսմ. կայս.	Դանքան ի գին	8,50 ֆրանքի
Ի Լոնտոն Օսմ. կայս.	Պանքան ի գին	6 8/10 շիլինի
Ի Պոլիս Օսմ. կայս.	Պանքան ի գին	37,40 ասկերք.
Ի Վիեննա Քրէտիտ	Անշտալտ ի գին	8,50 ֆրանքի
Ի Պերլին Պ. Պլայխրոտերէն	ի գին	8,50 ֆ անքի

Այս վճարումներուն համար պէտք եղած պրոտբրոնները բաժնետերաց տրամադրութեան տակ դրուած են յիշեալ գրասմատանց մէջ։

Մինչ կողմէ կը ծանուցուի հիմնադրի բաժին ունեցողներուն թէ անոնց մէկ հազարերորդ բաժնին ընկած գումարն է 93-94 տարեշրջանին համար, 10 54. 499/1000 օսմ. ոսկի, և թէ յառաջիկայ սեպտ. 1/13 էն սկսեալ պիտի վճարուի կիզբոնական անուանէն ի Կ. Պոլիս, ժ.դ տարեշրջանին փտրանոներուն փոխարէն (թիւ 10)։ 2—12

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

ԻՍԿԻԻՏԱՐ

(19րդ պարբերաշրջան)

Վարժարանիս վերաբացումը տեղի կունենայ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին հինգշաբթի։ Դասերը պիտի սկսին սեպտեմբերի 5, երկուշաբթի առաւօտ։ Տնօրէնը ամեն օր, մինչև ժամ 5 (Ը. Թ.), պատրաստ է ընդունելի իրեն հետ բանակցիլ փափաքող ծնողքները։

Հիմնադիր-Տնօրէն

92 . 3—4 Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՆԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԱՆ ՐԱՆ ԱՂՋԱՅԻՆ

Դեկերօվիկ Լ՝ ցերէկեաց

Ի Գում-Գապու և Կէտիկ-Փաշա հաստատեալ Միրիճանեան սոյն երբեակ հաստատութիւնք՝ 20է աւելի հայ և օտար ուսուցչաց, ուսուցչուհեաց և մանկավարժուհեաց ընտրելագոյն խմբով մը կը վերաբացուին յառաջիկայ սեպտ. 5ին, իսկ դասախօսութիւնք կանոնաւորապէս կսկսին նոյն ամսոյ 15ին։

Ընդունելութեան պայմաններու և այլ մանրամասն տեղեկութեանց համար փափաքողք կրնան տեսակցիլ Տնօրէնին հետ ամեն օր մինչև կէս օր ի Գում-Գապու Պարիրաքարան փողոց իր Լեզուագիտական վարժարանին մէջ։

Հիմնադիր-Տնօրէն

Տ. Մ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

20 Օգոստոսոս 1894 107 2—3

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲՈԼԻՃ

ՏՆՕՐԷՆ Պ. ՖՕՌ

Բերա, Տուօկմանա փ ղոյ, Թիւ 2 եւ 4.

Վա ժարանը պիտի բացուի սեպ. եմբեր 8/ Օրին։ Ֆրանսայի լի Էնիրուն յայտագրը։ Զրի կը գտնուի սուին յունարէն եւ ուրիշներէն լեզուները, ուսանող՝ աշակերտները կրնան կասարկապէս ի մ տան։ 102 —20

LA REVUE DES JOURNAUX ET DES LIVRES

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Լա Ռէվիւ տէ Ժուռնօ է տէ Լիվրէն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն օրհնակս կուտայ անոնց ընտրութեամբը՝ էն հմտաւորը հեղինակներու վերջին գործերէն հատ մը։

Մեր ընթերցողները երբեմն կը հարցուցեն թէ շաբաթական մը օտար հանդէսն ընտրեն Լաւագոյն բան մը չենք կրնար ընել բայց եթէ ցուցնել Ռէվիւ տէ Ժուռնօ է տէ լիվրէն, ամենէն հետաքրքրաշարժ եւ շահեկան հրատարակութիւնն այժմու։ Արդարեւ, ամեն կիրակի կ'արտատպէ շաբթուան ինքներուն եւ գիրքերուն մէջ հրատարակուած էն նշանաւոր նիւթերը, յօդուածներ, նորավէպեր, պատմութիւններ, բռնիկներ, այժմէութիւններ, գիտական հետաքրքրաշարժ նիւթեր, զուարճալի նշանարաններ, փորձուրեր, պզտիկ, տեղեկութիւններ, վէպեր եւլն։ Բազմաթիւ պատկերներ, կենդանագիրներ, օրուան դէպքեր եւլն։

Էլ Ռէվիւն կը հրատարակէ երկու թերթօն 1. ՀԱՅՈՒԱՆ ԱԶԳԵՐ, Բալ Ռուէտէ, հետաքրքրաշարժ մեծ վէպ 2 ԱՆԹԱՆՕՔ ԲԱՐԵԿԱՄ, Լէոն Ռիօնսրի, շնորհալի պատմութիւն մը։

Ցիշեալ թերթն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն կուտայ 3 ֆր. 50 նոյ հատոր մը. վեցամսեայներու 2 ֆրանքնոյ, եւ վերջապէս, եռամսեայներուն մէկ ֆրանքնոյ հատոր մը։ Ասկից զատ, իր բաժանորդներուն իրր յատկութիւնական ձրի պարգեւներ. 1. Սրանչելի կենդանագիր մը իւղաներով, 2. Բաժանորդին կը ղրկի բաղ-պլոմ իր կենդանագրով։

ԴԵՂ. Ց'Ի ՀԱՅՈՒ ՄԸ, բան Թերթէ կազմուած եւ սիրուն երկոյսն ծածկոյով զարդարուն, կը ղրկուի առանց ծախքի, 3 ֆր. 50ի փոխարէն։

Բաժանորդագրութիւն.—Պեցամեայ 8 ֆր. տարեկան 14 ֆր. բաժանորդագրութիւն կընայ. 1. Բոլոր ֆրանսական գաղթականութիւններու, Պելճիքայի, Տանմարքայի, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Հոլանտայի, Նուէժիոյ, Նորվեկիոյ եւ Փորթուգալի Թղթատարական գրասենեակները որ ի առանց ծախքի, կը յանձնեն բաժանորդագիրները բոլոր պէտք եղած տեղեկութիւններով. 2. Միջազգային մասնա—ղոսդով. 3. Փարիզի մէջ Թղթակիցներ ունենալ գրասենեակներու բով. 4. Փարիզի դրամատան մը վրայ փոխանակագրով։

Ռէվիւ տէ Ժուռնոյի առաջին ինը տարիներուն հաւաքածուն կը պարունակէ աւելի քան երեք հազար գրական նորավէպեր եւ զանազան պատմութիւններ ամենէն մեծ հեղինակներու. գրական, գիտական եւ արուեստական անգին ծանօթութիւնի նոր կուսայ. ի մի քան վերջին ութ տարիներու մասնաւորական տարեգրութիւն ամփոփուած է։ Ասկից զատ կը պարունակէ Ալ Փոնս Տոտէի, Էմիլի Թոշֆոռի, Ալֆոնսի Թէօդեի, Լուսաւիր Հալէվիի, Էշմոր Մարսի, կն ալ Մոնտասանի, Թոլ Ռուէտէի, Է՝Ալ Զ լա եւ այլոց ամբողջ վէպերը։ Բարանիւր հատոր, կարմիր լաթակազմ, ոսկեզօծ գիրերով։ կարժէ 14 ֆրանք, առանց ճանբու ծախսի։

Նամակներն ու մանդատ-բօսներն ուղղել առ Պ. ժ. Նապլէ, յանձնմամբ, Փարիզ, Ռուժա փողոց, Թիւ 13։

ԱԶԴ

Ռուսիոյ Հայոց Մ. Երգեղագրութիւն։ Եկեղեցւոյ «Երգեցիկին» վարդեն ի Պէյօղլուքէրէ Ֆրստոր Սուլի կողմէ Թ փ՝ ը պաշտ Դարաբաղանէ փոդոցի մէջ՝ վեց կանգ ունի այսրդ եւ երեսուն կանգուն խորութեամբ, ընդամենը հա ի ը ունենալ կանգուն տ՝ ածութեամբ զետնի վրա, ելեր սենեակ եւ մէկ խոր նոցով։ Թիւ 15 փ՝ տաշէն տան երեք չ՝ ը ղրդ բա ինը ։ ։ ։ ։ մնացած եւ սիւս մ՝ կ չոր ոդ ։ ։ ։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 20ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքոսկա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած — 4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար — 55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթ — 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ — 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոնիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՒՂԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹ ՆԻՆ
20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լէյնտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէն հասոյթ համար։

53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած գլխասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերքի Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊ ՍԷՐԱՔԷՐԻ

Նիգամիէ սէնայի ալայընդն 1ինճի թէրդի թապուրը թիմուրիանէսինտ մէվճուտ վէ միոթէրաքիմ քէօհնէ էյէ վէ սայիրէսէն մաւիմ էլմըգսար քէօհնէ էյէլէրին պէհէր գրեէյի ճէֆտիի 8 փարայա օլարակ թարիպի էօհտէսինտէ օլուպ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 5 կիւն իրիամընա գատար պէհէր կիւն միւգայիտէսի իճրա օլունարակ ֆիրուիթ օլունաճակընտան ֆիյաթընդն գամմ իլէ իչթիրայա թարիպ օլանլարդն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմուիէ տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։ Նօ. 69 2—3

Էրզրում, Մալազկիրտ, Սըվազ, վէ Մարաթիա, Հիւնիմանսուր, Կեավար վէ Հալա մէվզուլէրինտէ պուլունան ասարիրը չհանէ իչուն միւպայասը մէվզրի միւնագասատա պուլունան էրզաքը միթէնէվվիէնին պուրաճա իթասընա թարիպ օլանլարդն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 70 2—3

Քեաֆֆէի էզաստը անպարտան վիրիլէրէք 1 աէնէ գարֆքրտա լիւդիւմը օյան մըգտարը թարէպ օլընտրքձա անպար տարիլինտէ իյմայ իթտիրիլէճէք օլան սրվարի վէ թօփճը նէֆֆէրաթընա մախսուս թէրրօչլարդն պէհէր ատէտինին իւճրէթը իյմալիէսի 1 զրշ. 37 փարայա թարիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղուսթօսը բուսինին 31ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունարակ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իյմայինէ վէ իրթէսի կիւնիւ տարի 100տէ 5 թէնգիլինէ թարիպ օլանլարդն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմուիէ տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 63 3—3

Զայրէդանեա 6ընճը ֆրրգա նէգտինտէ պուլունան հայանաթը ամիրէյէ իչուն մահալլինճէ մէվզրի միւնագասայա գոնուլմուչ օյան 39 գալէմ էչեաի մույթապիէ ֆիյաթը մալիսմ իլէ թարիպի էօհտէսինտէ օրուպ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա իրիամընա գատար պուրաճա միւնագասարնա տէվամ օյունաճարընտան ֆիյաթ վէ չերաթիրի անլայուպ փէյ սիրմէկէ թարիպ օանլարդն պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի նէվազիմաթը ուսմուիէ տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 64 3—3

Զինճի Օրտուի հիւմայուն մէրքէզի օյան էտրինէ իլէ մէվգրինտէ պուլունան վէ պուլունտուրլուճադ օյան սիւարի վէ թօփճը վէ նագլիէ վէ բիեաէ վէ բէտիֆ ալայ վէ թապուրլարը նէգտինտէ պուլունան հայանաթ իչուն 310 սէնէսի թէմուզընտան 311 սէնէսի հագիրանը զայիսինէ գատար լիւդիւմը օյանագ թէլ վէ իր ճինինտէն 27 գալէմ էչեաի մույթապիէ մահալլինճէ մէվզրի միւնագասայա գոնուլարագ ֆիյաթը մալիսմ իլէ թարիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղը վէ թարիիր իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա իրիամընա գատար պուրաճա միւնագասրնա տէվամ իտիկճէկիի ճիհէթլէ ֆիյաթ վէ չերաթիթը մուգարրէրէսինի կէօրմէք իսթէհէնկէրին պէհէր կիւն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմուիէ տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 65 3—3

Պիր սէնէ զարֆքրտա լիւդիւմը մրգտարլարը ալընմագ իւզրէ տարաճանէ անպարընա միւպայիա օյունաճագ պիրա հալտրգ սարր սիմ քագիպ թէրբօչ չերտիրին պէհէր արչունը ճէտիի 1 գուրուչ 16 փարայա վէ է լպիս անպարընա ալընաճագ կիւվզ իբլիկինտէն մամուլ մառբիւռ զայթանը մուսիդա գօրտօնունուն պէհէր թազմը 8 գուրուչ 9 փարայա վէ կիւվզգ վէ էէրլ եիւնտէն մամուլ 2 պաբզ բիւոկիլիւ պօրու զայթանընդն պէհէրի 4 դրուչ 19 փարայա թարիպի էօհտէսինտէ օյուպ աղուսթօսը բուսինին 29ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օյունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարասը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասդընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգինինէ թարիպ օանլարդն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմուիէ տայիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

Նօ. 67 3—3

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON — ԹԷՅ ԽՍԱՅՈՒԼԵԱՆ — TEION EIKONOMIKON

MARQUE DEPOSÉE

Մատաղ թէյ գրանցուած Օսմանեան ամէն գլխաւոր + ապրանքներ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն ևս նրբացած է, որով թէյի առևտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն հրկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմապան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Զիւանատանի, Ճավայի, Սէյլոնի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ ժամանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տրուելու համար ընդարձակած ենք մեր մանրանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած գտնտութիւնն կը բաւարէ մեզ առաւել ևս յարիկ մեր սիրգուներին, որ է «ողջմտաբանութիւն» թէյերու։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բաղում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։

19

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՐԱԲԵԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅԱՒՏ ԻՒՂ.
Իւղանման ու լաւ և ապրող
Գաստրոտեալ մեռամի ՍԿՕՏԻ և ԳՈՒԼԻՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ պատրաստամ է

Մորթու ձկան հաւամ իւղի բոլոր յատկութիւններն զուտ, երբեմն ֆոսֆորիզներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոռաճութիւնը

Թանձրութեան դէմ ամենաբուն դեղ է, պատրաստուած է, պատրաստ համ ու հոտ ունի, գեղեցիկ է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Ամենաուշ գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գլխաւոր պատասխանատու Պոլիս, ՀԱՒՐՄԻՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 8,100,000
Ցարեկան հասոյթ	» 19,532,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթեղանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վահառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Ղանթիատիս խան. 12, 13, 14.

Երկոք սաստրով չիրը 30 դրուշ, — երկոք սաստրով 1½ չիրը 15 դրուշ։ Երկու սաստրը իրը 18 դրուշ։ Մէկ սաստրով չիրը 12։ Մասնիկա և պէլ օղի չիրը 12 դրուշ։

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄԱՆԱՐՈՅԺ — Հաստատեալ 1852
ՊԱՀՉԷ-ԳԱԲՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինարի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասուրիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մեռադով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերանի և ակռայի ամէն կերպ պատերն և կը քաշեն առանց լաւ զգայնելու։

(Բաստի կիտակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչև երեկոյ։ 38

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼՈՒԱԾ
ԱՍԻԱՆՍ ՔՈՌԲՈՐԷՆԸ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան — Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ.
1726 Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահչէ Գաբու, Մէյտանէքը սոքաք, Ուիթալ խան։

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Ր2. 29/10 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դ2. 30/11 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դ2. 31/12 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դ2. 31/12 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Սայիդ նաւահանգիստները միւնեւ Գաձուռ, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 1/13 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 2/14 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երիս քարաքը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶՔ. — Օգոստ. 3/11, երեքշաբթի օրը կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչև ուղեւորը Զիւմնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրբզոն, Պէյրութ, Յաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսիլիոյ և Պարսկաստանի միջև-նաւարկութիւն Բաքու

Սկզբնական շոգենաւը Պաթում պիտի ուղղուի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն սեպտ. 11ին իրիկուան ժամ 4ին (Ք. Ե.)։

Անմիջապէս շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի սեպտ. 12ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ապահովագրութիւն նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
1054 Մանհան փողոց Թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ